

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
UNIVERSITY OF BANJA LUKA
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
FACULTY OF MEDICINE

6.2. Прилог 6.2: СИЛАБУСИ НАСТАВНОГ ПЛАНА И ПРОГРАМА

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
	Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО	

Назив предмета	АНАТОМИЈА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	1.	3 П + 3 КБВ (90)	6
Наставници и сарадници:	др Зденка Кривокућа, редовни професор, Шеф катедре; др Горан Спасојевић, редовни професор; др Весна Гајанин, ванредни професор; др Златан Стојановић, доцент, др Игор Сладојевић, доцент; др Мирка Шаровић Вукајловић, асистент;			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема услова	Према правилима студирања на I циклусу студија.

Циљеви изучавања предмета:
Студент се упознаје са макроскопском и микроскопском грађом тијела човјека.

Исходи учења (стечена знања):
Стицање основних знања из систематске, топографске и примијењене клиничке анатомије као и из микроскопске грађе ткива и органа човјека која ће бити од користи у практичној настави из анатомије, а и као основа свих клиничких дисциплина.

Компетенције:
Оријентација на пацијенту гдје се налазе органи потребни за евентуалне претраге; Познајући морфологију здравог органа да утврде могуће патолошке промјене на основу измјене морфологије; Брзу оријентацију везану за жалбе пацијента које се односе на болове у у одређеном региону, односно адекватну оријентацију који би орган или органски системи могли бити захваћени болешћу на основу физикалног прегледа, инспекцијског, палпаторног и аускултаторног налаза; Добро тумачење снимака људског тијела добијених на основу метода визуелизације, од стандардног рентгенског снимка, до приказа добијених савременим технологијама (компјутерска аксијална томографија, нукларна магнетна резонанца, ултрасонографија и друге)

Садржај предмета:

Увод у анатомију. Општа остеологија, скелет човјека. Општа артрологија, зглобови човјека. Општа миологија: мимични, мастикаторни и респираторни мишићи; највећи мишићи удова. Општа ангиологија: артерије, вене и капилари. Велики и мали крвоток. Срце. Срчана кеса. Аорта и њене гране. Магистрални судови: главе, горњих и доњих удова. Систем горње и доње шупље вене. Основи лимфотока. Органи за дисање: Горњи респираторни путеви. Грудна дупља: Средогруђе, Душник и главне душнице, Плућа, Плућна марамица Једњак. Тимус. Трбушна дупља: Желудац, дуоденум, јејунум, илеум, цекум, апендикс, колон и ректум. Јетра и жучни путеви. Панкреас. Слезина. Велики крвни судови трбуха. Ретроперитонеални простор: Бубрези и мокраћни путеви. Бубрежна ложа. Грађа бубрега (макроскопска и микроскопска). Мокраћна бешика. Надбубрежна жлијезда. Мала карлица: Мушки полни органи Женски полни органи. Централни нервни систем: Подјела нервнoг система. Кичмена мождина, ромбасти мозак, средњи мозак и међумозак. Хипофиза и епифиза. Велики мозак Проводни путеви. Можданице и међуможданични простори, ликвор церебрoспинални (стварање и евакуација). Основни крвни судови мозга. Периферни нервни систем: Мождани живци, Спинални живци. Аутономни нервни систем: Симпатички и парасимпатички. Велики аутономни сплетови (срчани, плућни, целијачни и карлични). Анатомија чула вида, слуха и равнотеже. Ендокрини систем. Рецепторни систем. Анатомија коже Дефиниција, подјела, најважнији називи и грађа.

Методe наставе и савладавање градива:

Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби, семинара, колоквија, консултација и самосталног рада студента.

Литература:

1. Кривокућа, З., Бућма, Т., Спасојевић, Г. и Гајанин, В. (2008). *Анатомија човјека за студенте Студија здравствене неге*. Рефина ЕУ, ПДФ, ЦИБИД

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	4	Усмени / Писмени	50	100
Колоквиј (и)	30			
Семинарски рад	16			

Посебна назнака за предмет:

Потребно познавање латинског језика

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Зденка Кривокућа, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
	Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО	

УВОД У ЗДРАВСТВЕНУ НЕГУ				
Назив предмета	Сестринске теорије и концепти, процес здравствене неге и документација, дијагностичко тераписке процедуре			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	1.	3 П + 4 КБВ + 2 КЛВ (135) + 80 СП	10
Наставници и сарадници:	др Снежана Петровић-Тепић, доцент, одговорни наставник; др Јелица Предојевић-Самарцић, редовни професор; др Гордана Букара-Радујковић, доцент; Душка Јовић, ма, виши асистент; Дарија Кнежевић, ма, виши асистент; Наташа Егељић-Михаиловић, стручни сарадник; Миланка Азарић, стручни сарадник; Гордана Каталина, стручни сарадник; Нада Врховац, стручни сарадник; Жељана Кострешевић, стручни сарадник			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема услова	
Циљеви изучавања предмета:	
Упознавање студената о основним појмовима у медицини и здравствениј њези, појмом развоја сестринства, начелима здравствене неге и савременог сестринства и базичним вјештинама у сестринској пракси.	
Исходи учења (стечена знања):	
Након одслушаног колегија и положеног испита студент ће бити оспособљен да: спроводи и планира здравствену негу уз употребу адекватне терминологије и међународне класификације из области сестринства; идентификује и опише најважније теоријске моделе неге; утврди кључне теорије сестринства; примјени и води документацију здравствене неге; процјени виталне параметре; зна путеве уношења лијека у организам.	
Компетенције:	
1, 2, 3, 4, 5, 6 (погледати прилог Компетенције).	
Садржај предмета:	
Основни појмови у здравственој њези. Дефиниција здравствене неге. Здравствена нега као наука и савремено сестринство. Теоријски модели у сестринству. Принципи и методе здравствене неге. Врсте здравствене неге. Процес здравствене неге. Документација здравствене неге. Систем организације пружања здравствене неге и тимски рад. Сестринске функције и компетенције. Образовање и стручно усавршавање медицинских сестара и техничара. Дијагностичке и тераписке процедуре у здравственој њези. Здравствена нега у примарној здравственој заштити. Здравствена нега у ванредним условима.	

Методе наставе и савладавање градива:

Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби, семинара, колоквија, консултација и самосталног рада студента. Вјежбе ће се изводити у Кабинету клиничких вјештина и Клиникама приликом чега је студент дужан савладати процедуре (нивоа оспособљености А, Б, Ц или Д) из каталога клиничких вјештина. Стручна пракса (СП) ће се одвијати током школске године у различитим болничким јединицама.

Литература:

1. Тијанић, М., Ђурановић, Д., Рудић, Р. и Миловић, Ј. (2010). *Здравствена нега и савремено сестринство*. Београд: Научна КМД.
2. Галић Д. и сар. *Стандардне оперативне процедуре здравствене неге у примарној здравственој заштити I. дио*. Сарајево, 2017.
3. Кулић, Ј. (2011). *Здравствена нега 1 и 2*. Београд.
4. Петровић-Тепић, С., Предојевић-Самарџић, Ј., Букара-Радујовић, Г. - *Наставни текстови*.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	5	Усмени / Писмени	50	100
Колоквиј	25			
Семинарски рад	20			

Посебна назнака за предмет:

У оквиру овог предмета студент ће обавити СП у укупном трајању од 80 часова (10 дана). Студент је дужан донијети на увид потписану евиденцију о обављеној СП.

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Снежана Петровић-Тепић, доцент и Душка Јовић, виши асистент

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
	Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО	

Назив предмета	КОМУНИКАЦИЈА У ЗДРАВСТВЕНОЈ ЊЕЗИ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	1.	1 П + 1 КБВ + 2 КЛВ (60) + 80 СП	8
Наставници и сарадници:	др Јања Бојанић, ванредни професор; др Гордана Тешановић, редовни професор; Душка Јовић, ма, виши асистент; Дарија Кнежевић, ма, виши асистент; Јелена Лаганин-Добровољски, стручни сарадник; Иванка Радуљ, стручни сарадник			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема услова	

Циљеви изучавања предмета:
Упознати студенте са основним начелима, врстама и облицима комуникације у здравству и оспособљавање за ефектвну и ефикасну комуникацију са пацијентима и члановима њихових породица.

Исходи учења (стечена знања):
Након одслушаног колегија и положеног испита студент ће бити оспособљен да: дефинише комуникацију, објасни појам, врсте, циљеве и начела комуникације; препозна и демонстрира основне невербалне и паравербалне поруке; покаже вјештине успостављања емпатије; прилагоди комуникацију и протумачи специфичности комуникације са особама ограничених комуникацијских способности, дјецом, адолесцентима и старијим особама; користи исправну технику комуникације са инвалидним особама, ментално обољелим и тешким болесником; припреми и изведе презентацију на задану тему из подручја сестринства; идентификује и бира примјерен стил вођења у тиму.

Компетенције:
1, 2, 3, 6, 7, 8 (погледати прилог Компетенција).

Садржај предмета:
Увод у комуникацију: дефиниција и појам комуникације, врсте, циљеви и начела комуникације. Вербална комуникација. Невербална комуникација. Емпатија и значај емпатије у комуникацији са пацијентом и његовом породицом. Култура комуникације. Баријере у комуникацији. Специфичности комуникације у здравству (особе ограничених комуникацијских способности). Комуникација са посебно осјетљивим групама (дјеца, адолесценти и стари). Презентацијске вјештине. Комуникација у тиму и стилови вођења. Комуникација у заједници. Комуникација у кризним ситуацијама. Етички аспекти комуникације.

Методe наставе и савладавање градива:

Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби, колоквија, консултација и самосталног рада студента. Вјежбе ће се изводити у симулацијском центру, Дому здравља (ДЗ) и различитим клиникама УКЦ РС. Стручна пракса (СП) ће се одвијати током школске године у ДЗ и различитим болничким јединицама.

Литература:

1. Кекуш Д. (2010). Комуникација у професионалној пракси здравствених радника. Београд.
2. Еиде, Х. и Еиде, Т. (2005). Комуникација сестра – пацијент. Београд: Удружење медицинских сестара и техничара Србије.
3. Скрипта – Вјештина комуницирања у здравству (2010). Бања Лука.
4. Галић Д. и сар. *Стандардне оперативне процедуре здравствене његе у примарној здравственој заштити 1. дио*. Сарајево, 2017.
5. Пувачић, З. и сар. Протокол комуникације о јавном здрављу дјецe. Уницеф.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	5	Усмени / Писмени	50	100
Колоквији	40			
Семинарски рад	5			

Посебна назнака за предмет:

У оквиру овог предмета студент ће обавити СП у укупном трајању од 80 часова (10 дана). Студент је дужан донијети на увид потписану евиденцију о обављеној СП.

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Јања Бојанић, ванредни професор и Душка Јовић, виши асистент

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО		

Назив предмета	ЕТИКА И ФИЛОЗОФИЈА У ЗДРАВСТВЕНОЈ ЊЕЗИ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	1.	2 П + 0 В + 0 С (30)	2
Наставници и сарадници:	др Горан Стојановић, доцент			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема услова	

Циљеви изучавања предмета:

Циљ овога предмета у теоријском смислу огледа се прије свега у томе да се студент упозна са основним појмовима етике, рецентним теоријама нормативне етике и њене примјене на медицинску праксу. Посебан акцената ставља се на историјски развој медицинске етике и на класичне моралне проблеме наметнуте рапидним научно-технолошким развојем.

Исходи учења (стечена знања):

Након што је положи овај предмет, студент ће бити у стању да разумије темељне појмове етике, схватиће како медицинска етика објашњава и нормира морално људско дјелање у медицинској пракси. Студент ће бити упознат са основним проблемима медицинске етике, те њеним главним кодексима и декларацијама.

Компетенције:

1 (Погледати прилог Компетенција)

Садржај предмета:

Изучаваће се основни психо-социолошки чиниоци моралног феномена, историјски развој медицинске етике и појава савремене биоетике. Посебна пажња посветиће се проблемима медицинске етике у здравственој њези, односу здравственог радника према пацијенту, кодексима и декларацијама, те правно-етичким проблемима у медицинској пракси.

Методе наставе и савладавање градива:

Професор теоријски дио градива изводи фронталном наставом, док се интерактивни дио наставе обавља кроз симулацију и рјешавање конкретних примјера из медицинске праксе, те дебатована о контроверзним етичким питањима. Провјера знања студента обавља се континуирано кроз писмене предиспитне обавезе и усмени завршни дио испита чиме се формира закључна оцјена.

Литература:

1. Марић, Јован. *Медицинска етика* (XIV издање), Београд: Центар за издавачку дјелатност Ферилалног савеза Србије, 2005.
2. Пенс, Грегори. *Класични случајеви из медицинске етике*, Београд: Службени гласник, 2007.
3. Шегота, Иван. *Етика сестринства* (II издање), Ријека: Медицински факултет, 1997.

Облици провјере знања и оцјењивање:				
Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	10	Усмени испит	50	100
Колоквијум 1	20			
Колоквијум 2	20			
Посебна назнака за предмет:				
Име и презиме наставника који је припремио податке: др Горан Стојановић, доцент				

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
	Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО	

Назив предмета	ОСНОВИ БИОФИЗИКЕ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	1.	1 П + 0 В (15)	1
Наставници и сарадници:	Академик Драгољуб Мирјанић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености			
Нема услова				
Циљеви изучавања предмета:				
Основни циљ предмета Биофизика је изучавање основних физичких величина и закона у биофизици који су неопходни за успјешно праћење других предмета као и за развијање одређене креативности.				
Исходи учења (стечена знања):				
Студент ће бити оспособљен да уочава, формулише и рјешава проблеме из области биомеханике, биоелектромагнетизма, оптике, основа атомске и нуклеарне физике како за потребе студија здравствене његе тако и за потребе биомедицине.				
Компетенције:				
4, 5 (погледати прилог Компетенције).				
Садржај предмета:				
Увод и значај биофизике у здравственој њези. Биомеханика, молекулска физика и термофизика (размјена топлоте биосистема са околином, транспорт честица), биоелектромагнетизам, оптика, основе атомске и нуклеарне физике (рендгенско зрачење, молекулски спектри, природна и вјештачка радиоактивност, јонизујуће зрачење).				
Методе наставе и савладавање градива:				
Настава се изводи у облику предавања, колоквија, консултација и самосталног рада студента.				
Литература:				
1. Шетрајчић, Ј. и Мирјанић, Д. (2012). <i>Биофизичке основе технике и медицине</i> . Бања Лука: АНУРС. 2. Раковић, Д. (2008). <i>Биофизика</i> . Београд. 3. Јанић, И., Мирјанић, Д. и Шетрајчић, Ј. (1993). <i>Опита физика и биофизика</i> . Бања Лука.				
Облици провјере знања и оцјењивање:				
Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	4	Усмени / Писмени	50	100
Колоквији	46			
Семинарски рад				

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Академик Драгољуб Мирјанић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
	Студијски програм:	СЕСТРИНСТВА	

Назив предмета	ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	1.	2 П + 1 КБВ (45)	3
Наставници и сарадници:	Јелена Пажин, ма, предавач; мр. Сања Маглов, стр. сар.			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема услова	

Циљеви изучавања предмета:

Циљеви изучавања предмета обухватају приступ на енглеском језику специфичним областима, са освртом на болести, лијечење или третирање болесника. Курс је намијењен медицинским професионалцима и онима који желе да побољшају своју комуникацију на енглеском језику у радном окружењу. Медицинска терминологија посебно је намијењена медицинским радницима који ће кроз читање, слушање и писање побољшати свој професионални енглески језик.

Исходи учења (стечена знања):

Савладавањем поменуте литературе студент ће моћи да идентификује медицинске термине на енглеском, енглеске називе за болести и лијечење. Сва усвојена знања помоћиће му да лакше комуницира у страном болничком окружењу, те да се користи енглеском медицинском терминологијом. Нагласак је на практичним ситуацијама са којима су сваки дан суочени, само што се сада приступ одређеном проблему или болести врши на страном језику.

Компетенције:

4, 5 (погледати прилог Компетенције).

Садржај предмета:

1. The hospital team. 2. In and around the hospital. 3. Hospital admissions. 4. Accidents and emergencies. 5. Pain. 6. Symptoms. 7. Caring for the elderly. 8. Nutrition and obesity. 9. Blood. 10. Death and dying. 11. Hygiene. 12. Mental health nursing. 13. Monitoring the patient. 14. Medication. 15. Alternative treatments.

Методе наставе и савладавање градива:

Настава се изводи у облику предавања, вјежби, колоквијума, консултација и самосталног рада студента.

Литература:

1. Grice, T., Oxford English for Careers: *Nursing 1*, Oxford University Press;
2. Evans, V. and Salcido K., Career Paths: *Nursing*, Express Publishing;
3. Allum, V. and McGarr, P., *Cambridge English for Nursing 1,2*, Cambridge University Press;

Облици провјере знања и оцјењивање:		
Предиспитне обавезе	Завршни испит	Укупно бодова

Присуство настави	4	Усмени / Писмени	50	100
Колоквији	46			
Име и презиме наставника који је припремио податке: Јелена Пажин, ма, предавач				

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ

Студијски
програм:

СЕСТРИНСТВО

Назив предмета	ФИЗИОЛОГИЈА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕCTS бодова
	обавезни	2.	3 П + 2 КБВ (75)	6
Наставници и сарадници:	др Амела Матавуљ, редовни професор, Шеф катедре; др Звездана Рајковача, редовни професор; др Ненад Понорац, ванредни професор; др Пеђа Ковачевић, ванредни професор; мр Зорислава Загорац, виши асистент; мр Желимир Ерић, виши асистент; ма Тања Шобот, виши асистент			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема услова	

Циљеви изучавања предмета:

Усвајање знања о нормалној функцији организма човјека, како цијелог организма тако и појединих органа и ткива са нагласком на регулационим механизмима за одржавање хомеостазе. Појединачне функције настоје се притом објаснити на молекуларном нивоу те на нивоу организма као цјелине. Оспособљавање да се стеченим знањем о основним животним функцијама омогући лакше савладавање клиничких предмета и разумијевање сестринске његе.

Исходи учења (стечена знања):

Након одслушаног колегија и положеног испита студент ће бити оспособљен да: разумије физиолошке процесе у организму на различитим нивоима (молекула – ћелија – ткива – органа - цијелог организма); опише како су физиолошки процеси повезани са здрављем људи; примјени стечена знања у процјени стања болесника; критички анализира модерну литературу из физиологије посебно ону која се односи на примјену физиолошких принципа у сестринској клиничкој пракси.

Компетенције:

1, 3, 4, 6, 7 (погледати прилог Компетенције).

Садржај предмета:

Хомеостаза. Хематологија. Имунологија. Ћелијска мембрана. Мишићи. Срце. Циркулација. Тјелесне течности, бубрези. Респираторни систем. Гастроинтестинални систем. Метаболизам и терморегулација. Нервни систем (сензорне функције, специјална чула, моторне функције, интегративна неурофизиологија). Ендокрини систем.

Методe наставе и савладавање градива:

Предавања, вјежбе, практични колоквији (2), теоријски колоквији (2), завршни испит: практични и усмени (за излазак на усмени завршни испит услов је положен практични испит), консултације и самостални рад студента.

Литература:

1. Guyton, A.C. and Hall, J.E. (2008). *Медицинска физиологија*. 11. издање - превод. Београд: Савремена администрација - Одабрана поглавља!
2. Љуца, Ф., Нухбеговић, С., Матавуљ, А., Рајковача, З., Понорац, Н., Ристић, С. и Ковачевић, П. (2011). *Физиологија човјека*. Тузла, Бањалука, Фоча: Темпус.
3. Дрецун, М., Матавуљ, А., Којић, З., Рајковач, З., Ковачевић, П., Понорац, Н., Ристић, С., Благојевић, Л., Кунарац, М., Старовић-Бајчетић, С. и Шћекић, Ј. (2010). *Практикум из физиологије*. Фоча.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	4	Практични и Усмени	50	100
Практични колоквији (2)	10			
Теоријски колоквији (2)	36			

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: : др Амела Матавуљ, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО		

Назив предмета	БИОХЕМИЈА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	2.	3 П + 2 КБВ (75)	6
Наставници и сарадници:	Др Боса Мирјанић-Азарић, доцент; Дарија Комјеновић, стручни сарадник			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема услова	

Циљеви изучавања предмета:

Циљ предмета је стицање базичних знања из опште биохемије: познавање биохемизма и биомеханизма у организму, упознавања карактеристика анаболичких и катаболичких процеса у организму, значај интермедијарног метаболизма, путеви ћелијске сигнализације хормонима и другим сигналним молекулима, структуре нуклеинских киселина, састав тјелесних течности, биохемијска функција ткива и органа. Оспособљавање студената да теоријски и практично овладају основама лабораторијске дијагностике.

Исходи учења (стечена знања):

Да студент након положеног испита зна која су једињења битни структурни дијелови хуманог организма, каква им је структура, особине, да зна који су основни метаболички процеси угљених хидрата, липида и протеина. Студент треба да познаје и остале састојке организма који нису извор енергије, али учествују у регулацији метаболичких процеса. Студент треба да познаје и везу између промјене концентрације неке супстанце или промјене активности неког ензима у тјелесним течностима што је последица неке болести.

Компетенције:

3, 4, 6 (погледати прилог Компетенције).

Садржај предмета:

Аминокиселине и протеини. Угљени хидрати. Липиди. Баланс воде и електролита. Ацидобазна регулација. Нуклеотиди. Хемоглобин. Крв. Урин и остале тјелесне течности. Ензими. Пируват дехидрогеназни комплекс. Еикосаноиди. Цитокини. Витамини. Олигоелементи. Хормони. Туморски маркери. Функција јетре и бубрега.

Методe наставе и савладавање градива:

Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби, колоквија, консултација и самосталног рада студента. Метода усменог излагања (монолошка и дијалогска), метода демонстрирања, текстуална метода и лабораторијска метода.

Литература:

1. Саничанин, Ж. (2014). *Биохемија*. Бања Лука: Медицински факултет.
2. Николић, Ј. (2012). *Медицинска биохемија*. Бања Лука: Медицински факултет.
3. Саничанин, Ж. и сар. (2015). *Практикум из хемије и медицинске биохемије*. Бања Лука: Медицински факултет.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	5	Писмени	25	100
Колоквиј	20	Усмени	25	
Тестови	25			

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Боса Мирјанић-Азарић, доцент

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
	Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО	

Назив предмета	МИКРОБИОЛОГИЈА СА ПАРАЗИТОЛОГИЈОМ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезан	2.	2 П + 3 КБВ (75)	6
Наставници и сарадници:	Др Мирослав Петковић, редовни професор; др Маја Травар, доцент; др Александра Шмитран, доцент; др Вишња Мрђен, стручни сарадник			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености		
Нема услова			
Циљеви изучавања предмета:			
Упознавање улоге и значаја микробиологије и паразитологије у дијагностици заразних болести			
Исходи учења (стечена знања):			
Након одслушане наставе и вежби и положеног испита студент ће моћи да: наведе најчешће патогене микроорганизме и најчешће инфекције које они изазивају и микроорганизме који чине физиолошку микрофлору човека; опише имунолошки одговор на различите врсте узрочника; разликује дијагностичке поступке у бактериологији, вирусологији и паразитологији; да препозна и наведе врсте узорака за поједина микробиолошка испитивања, начин узимања, чувања и слања; опише основне мере контроле и превенције инфективних болести и поступке стерилизације и дезинфекције.			
Компетенције:			
1, 4, 6 (погледати прилог Компетенције)			
Садржај предмета:			
Општа бактериологија. Специјална бактериологија. Медицинска протозоологија. Медицинска хелминтологија. Медицинска микологија. Општа вирусологија. Специјална вирусологија			
Методе наставе и савладавање градива:			
Настава се изводи у облику предавања (студенти су обавезни присуствовати предавањима и у њима активно учествовати кроз унапред припремљену дискусију на задану тему), интерактивних вежби, семинара, колоквија, консултација и самосталног рада студента.			
Литература:			
1. Швабић-Влаховић, М. и сар. (2008). <i>Медицинска бактериологија</i> . Београд. 2. Јовановић, Т. и Марковић, Љ. (2008). <i>Вирусологија</i> . Београд. 3. Арсић, А.В. (2012). <i>Медицинска микологија и паразитологија</i> . Београд.			
Облици провере знања и оцјењивање:			
Предиспитне обавезе	Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	5	Усмени / Писмени	50

Колоквији	30			
Семинарски рад	15			
Посебна назнака за предмет:				
Име и презиме наставника који је припремио податке: др Мирослав Петковић, редовни професор				

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
	Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО	

Назив предмета	ЈАВНО ЗДРАВЉЕ			
	Епидемиологија; превенција и контрола инфекција			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	2.	2 П + 2 КЛВ (60)	4
Наставници и сарадници:	др Јања Бојанић, ванредни професор; мр Јела Аћимовић, виши асистент			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
	Према правилима студирања на I циклусу студија.

Циљеви изучавања предмета:
Упознавање студената са појмовима из области јавног здравља те усвајање актуелних теоријских знања и практичних вјештина и оспособљавање да се стечена знања примијене у професионалном и научноистраживачком раду.

Исходи учења (стечена знања):
Након одслушаног колегија студент ће бити оспособљен: израчунати и интерпретирати мјере учесталости болести у популацији; анализирати дизајн епидемиолошких студија и различитих приступа превенцији; разумијети значај епидемиолошког приступа у изучавању етиологије болести, превенцији и сузбијању поремећаја здравља; идентификовати и описати епидемије заразних болести у заједници, истражити узроке, груписати и разликовати према путевима ширења заразних болести и проводити одговарајуће противепидемијске и превентивне мјере, планирати, проводити и евалуирати провођење превентивних и противепидемијских мјера за сузбијање заразних болести, и вршити промоцију здравља.

Компетенције:
1, 2, 4, 5, 6, 7, 9 (погледати прилог Компетенције).

Садржај предмета:
Мјерење учесталости болести у популацији. Приказ најзначајнијих карактеристика епидемиолошких метода. Епидемиолошки модели и концепти болести. Епидемиолошки надзор, скрининг и превенција поремећаја здравља. Истраживање епидемије. Путеви преношења заразних болести и мјере сузбијања. Елиминација и ерадикација заразних болести. Активна и пасивна имунизација. Значај,учесталост епидемиолошке карактеристике и контрола болничких инфекција.. Епидемиологија масовних незаразних болести , фактори ризика, промоција здравља и превенција болести.

Методe наставе и савладавање градива:
Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вежби, колоквија, семинарски радова, консултација и самосталног рада студента

Литература:

1. Јанковић, С., Мијовић, Б., Бојанић, Ј. и Јандрић, Љ. (2014). *Епидемиологија*. 2. издање. Бања Лука и Фоча: Медицински факултет.
2. Јанковић, С., Мијовић, Б., Бојанић, Ј., Јандрић, Љ. и Максимовић, Н. (2014). *Практикум*. У: Јанковић, С (стр. 127-197). *Епидемиологија*. 2. издање. Бања Лука и Фоча: Медицински факултет

Облици провјере знања и оцјењивање:				
Предиспитне обавезе		Испит		Укупно
Активност у току наставе	5	Писмени тест	50 (за пролаз 26)	100
Колоквијуми	40			
Семинарски рад	5			
Посебна назнака за предмет:				
Име и презиме наставника који је припремио податке: др Јања Бојанић, ванредни професор				

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
	Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО	

Назив предмета	ХИГИЈЕНА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	2.	1 П + 2 КБВ (45)	4
Наставници и сарадници:	др Драгана Стојисављевић, доцент; др Весна Рудић Грујић, доцент; мр Милкица Грабеж, виши асистент; мр Љиљана Станивук, виши асистент.			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема услова	

Циљеви изучавања предмета:
Циљ је да студент научи како животно окружење утиче на здравље, као и који су чиниоци у животној средини који делују позитивно, а који негативно на људски организам.

Исходи учења (стечена знања):
Студент стиче знање о чиниоцима животне средине, њиховом утицају на здравље и болест, сагледава могућност превентивног деловања штетних агенаса, као и могућност јачања протективног деловања околине на здравље људи.

Компетенције:
6 (погледати прилог Компетенције).

Садржај предмета:
Увод у медицинску екологију. Електромагнетна зрачења и њихов утицај на здравље. Ваздух и клима као фактори здравља и болести. Вода и здравље. Бука у животној средини и здравље. Основи екотоксикологије и канцерогене материје у животној средини. Диспозиција отпадних материја и здравље. Санитарна хигијена. Школска хигијена. Хигијена у катастрофама.

Методe наставе и савладавање градива:
Настава се изводи у облику предавања, вјежби, семинара, консултација и самосталног рада студента

Литература:
1. Јорга, Ј. (2013). <i>Хигијена</i> . Београд: Медицински факултет. 2. Васиљевић, Н. (2015). <i>Практикум из хигијене са медицинском екологијом</i> . Београд: Медицински факултет.

Облици провјере знања и оцјењивање:				
Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	4	Усмени / Писмени	20	100
Практични	26			
Семинарски рад	20			

Поседна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Нађа Васиљевић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
	Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО	

Назив предмета	ЗАШТИТА У РАДНОМ ОКРУЖЕЊУ И СИГУРНОСТ БОЛЕСНИКА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	2.	1 П + 2 С (45)	4
Наставници и сарадници:	др Љиљана Малеш-Билић, професор, др Весна Палексић, доцент, мр Радмила Убовић, виши асистент, Огњен Перазић, асистент			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема услова	

Циљеви изучавања предмета:
Основни циљ програма је оспособљавање студената за примјену научних и стручних достигнућа из области инжењерства и менаџмента у управљању заштите радне и животне средине у организацијама

Исходи учења (стечена знања):
Након одслушаног колегија и положеног испита студент је оспособљен за: примјену метода и поступака претходне анализе ризика; организовање и спровођење активности оцјењивања ризика; мјерење и контролу стања радне и животне средине; одржавање квалитета радне и животне средине; евидентирање, анализу и интерпретацију података о повредама, болестима, ефектима на радну и животну средину и ризицима; организовање и извјештавање о активностима одржавања безбједности објеката, уређаја и опреме; имплементирање, документовање и контролу захтјева система безбједности и заштите здравља и система менаџмента заштитом животне средине; организовање и спровођење интеграције система менаџмента; образовање, обучавање и развој културе безбједности и здравља на раду; разумјевање и примјену парадигме одрживог развоја и економских принципа заштите радне и животне средине; разумјевање етичких питања заштите радне и животне средине и развијање инжењерске етике; управљање системом заштите радне и животне средине у организацијама; употребу информacionих и комуникационих технологија у праћењу новина у струци, у овладавању знањем и у рјешавању проблема заштите радне и животне средине у организацијама и укључивање у дипломске студијске програме из истих или сродних области студија.

Компетенције:
1, 5, 6 (погледати прилог Компетенције)

Садржај предмета:

Радна и животна средина, штетности и опасности на радном мјесту. Закон о заштити на раду, конвенције и препоруке. Клима, макроклима и освјетљеност радне средине. Бука и вибрације у радној средини. Нејонизујуће и јонизујуће зрачење. Агенци хемијске и биолошке природе у радној средини. Амбијентални и биолошки мониторинг. Професионална селекција и оријентација. Организационе, техничке и хигијенске мјере заштите. Сигурност на раду, фактори који утичу на заштиту и континуирано побољшање сигурности. Радна мјеста са повећаним ризиком на раду. Професионална токсикологија. Професионалне болести и професионални трауматизам. Професионални стрес. Здравствено просвјетљивање и унапређење квалитета радне и животне средине. Сигурност пацијената. Унапређење сигурности лијекова. Медицинске грешке и нежељени догађаји. Управљање ризиком. Индикатори сигурности у сестринству.

Методe наставе и савладавање градива:

Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби, семинара, колоквија, консултација и самосталног рада студента.

Литература:

1. Малеш-Билић ЈБ. Медицина рада
2. Гашић, М. и Мирјанић, С. *Заштита радне и животне средине.*
3. Миков, М. *Практикум из медицине рада.*
4. Тодић, Д. *Савремена политика и право животне средине.*

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство и активност у настави	10	Усмени / Писмени	50	
Колоквиј	30			
Семинарски рад	10			

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Љиљана Малеш-Билић, професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВА		

Назив предмета	ПАТОЛОГИЈА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	3.	2 П + 2 КБВ (60)	4
Наставници и сарадници:	др Радослав Гајанин, редовни професор, Шеф катедре; др Љиљана Латинковић, ванредни професор; др Славиша Ђуричић, доцент; др Александра Салапура, доцент; мр Божана Бабић, виши асистент; Илија Барош, асистент; Светлана Томашевић-Павловић, стручни сарадник; Горан Чампара, стручни сарадник			
Условљеност другим предметима:			Облик условљености	
Положена анатомија.			Према правилима студирања на И циклусу студија.	
Циљеви изучавања предмета:				
Циљ предмета је да упозна студенте са основама болести човјека. Студенти ће се упознати са основним болестима у свим органима. Током изучавања предмета студенти ће спознати етиологију, механизме настанка болести, еволуцију, исход као и морфолошке промјене које се дешавају у органу, односно ћелијама и субцелуларним структурама.				
Исходи учења (стечена знања):				
Студент ће знати основне болести које се појављују у хуманој популацији. Моћи ће да објасни на који начин долази до настанка болести, који су етиолошки фактори болести, како изгледа болесник, орган, ћелије код човјека који је болестан. У практичном дијелу студент ће бити оспособљен да на основу промјена које се уочавају макроскопски (посматрањем) и микроскопским прегледом идентификује болест.				
Компетенције:				
1, 4, 9 (погледати прилог Компетенције).				
Садржај предмета:				
Болести и узроци болести. Поремећаји циркулације. Адаптација, акумулација и регенерација. Запаљење. Општа патологија тумора. Патологија кардиоваскуларног система. Патологија респираторног система. Патологија гастроинтестиналног система. Патологија јетре и билијарног система. Патологија ендокриног система. Патологија дојке и женског гениталног система. Патологија бубрега, мокраћних путева и мушког гениталног система. Патологија лимфног и хематопоетског система. Патологија коже, костију и зглобова. Патологија централног нервног система.				
Методџ наставџ и савладавањџ градива:				
Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјџбџ (макроскопске вјџбџе, обдукцијџе, хистолошке вјџбџе), семинара, колоквија, консултација и самосталног рада студента.				
Литература:				

1. Гајанин, Р., Татић, В. и Будаков, П. (2010). *Патологија за студенте здравствене његе*. 1. издање. Бања Лука: БЛЦ графички атеље за графички дизајн и дигиталну штампу.
2. Гајанин, Р. и Клем, И. (2004). *Приручник за патохистолошке вјежбе за студенте медицине и стоматологије*. 1. издање. Бањалука: Д*С.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	5	Усмени / Писмени	45	100
Колоквији	30			
Семинарски рад	10			
Активности у практичној настави	10			

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Радослав Гајанин, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
	Студијски програм:	СЕСТРИНСТВА	

Назив предмета	ФАРМАКОЛОГИЈА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	3.	2 П + 1 КБВ (45)	3
Наставници и сарадници:	др Свјетлана Стоисављевић - Шатара, редовни професор, Шеф катедре; др Ранко Шкрбић, редовни професор; др Лана Нежић, доцент; др сц Наташа Стојаковић, виши асистент; мр пх Ана Голић-Јелић, асистент			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
Упознавање студента са општим начелима дјеловања лијекова (фармакодинамика), судбини лијека у организму (фармакокинетика), терапијским и нежељеним дејствима лијекова, начину примјене, индикацијама и контраиндикацијама, те интеракцијама појединих група лијекова.	
Исходи учења (стечена знања):	
Након одслушане наставе и положеног испита студент ће бити оспособљен: дефинисати основе фармакологије уз основне физичко-хемијске особине лијекова; разумјети опште принципе фармакокинетике и фармакодинамике; дефинисати факторе који утичу на дјелотворност лијека; препознати нежељена дејства лијекова, интеракције лијекова те основне принципе прилагођавања дозе лијекова појединим групама болесника (дјеца, старији болесници, коморбидитет); утицај неких физиолошких стања попут трудноће и лактације на ефикасност и могућа нежељена дејства лијекова; препознати симптоме и знакове алергијских реакција и анафилаксије те начин лијечења; објаснити подјелу, механизам дјеловања и специфичност дјеловања појединих група лијекова; начин апликације различитих облика лијекова.	
Компетенције:	
1, 2, 3, 4, 6, 7 (погледати прилог Компетенције).	
Садржај предмета:	
Општа фармакологија (основе фармакокинетике и фармакодинамике). Фармакологија централног и вегетативног нервног система. Фармакологија кардиоваскуларног система и крви. Фармакологија респираторног и гастроинтестиналног система. Фармакологија ендокриног система. Имунофармакологија (имуносупресиви и имуностимуланси). Антиинфективни лијекови и цитостатици. Принципи токсикологије.	
Методе наставе и савладавање градива:	
Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби, колоквија, консултација и самосталног рада студента.	

Литература:

1. Самојлик И, Миков М. (2016) *Фармакологија са токсикологијом*. Медицински факултет Нови Сад.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	4	Усмени / Писмени	50	100
Колоквији	46			
Семинарски рад				

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Свјетлана Стоисављевић-Шатара, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО		

Назив предмета	ПАТОФИЗИОЛОГИЈА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	3.	2 П + 1 КБВ (45)	3
Наставници и сарадници:	др Нела Рашета, редовни професор; др Дарко Голић, ванредни професор; мр Милорад Вујнић, доцент; мр Алма Пртина, виши асистент; мр Татјана Миливојац, виши асистент			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Услов за пријаву, извођење наставе те полагање испита је положен испит из физиологије.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
Циљ наставе из патофизиологије је да студент савлада етиолошке факторе, факторе ризика и механизме настанка патолошких поремећаја у организму човјека, те да стекне потребна знања и вјештине у примјени метода функционалних испитивања поремећаја метаболизма и органских система, као и припреми пацијената за функционална испитивања.	
Исходи учења (стечена знања):	
Студент ће моћи да идентификује етиолошке факторе и факторе ризика за настанак патолошких поремећаја у организму, те да познаје, опише и разумије методе функционалних испитивања поремећаја метаболизма и органских система, као и принципе припреме пацијента за функционална испитивања.	
Компетенције:	
1, 4, 9 (погледати прилог Компетенције)	
Садржај предмета:	
Увод у патофизиологију. Механизми одбране организма. Насљедни чиниоци болести. Поремећаји метаболизма бјеланчевина, поремећаји метаболизма угљених хидрата, липида и витамина. Поремећаји воде и електролита, поремећаји ацидобазане равнотеже. Физички и хемијски етиолошки фактори, малигна неоплазија, поремећаји имуног система. Поремећаји нервне и хуморалне регулације. Патофизиологија кардиоваскуларног система. Патофизиологија респираторног система. Патофизиологија дигестивног система и поремећаји функције јетре. Патофизиологија нервног система. Патофизиологија крви и хематопоезних органа, поремећаји хемостазе. Поремећаји бубрежно-мокраћног система. Поремећаји локомоторног система.	
Методе наставе и савладавање градива:	
Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби, семинара, колоквија, консултација и самосталног рада студента.	
Литература:	

1. Калушевић М. и сар. *Патолошка физиологија*. Медицински факултет Бања Лука, 2002.
2. Дујмовић Ф., Стошић З., Ђерић М. *Практикум из патолошке физиологије*. Медицински факултет Нови Сад, 2012.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	4	Практични	20	100
Колоквији	40	Писмени-тест	30	
Семинарски радови	6			

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Нела Рашета, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВА		

Назив предмета	ОСНОВЕ ХУМАНЕ ГЕНЕТИКЕ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	Обавезни	3.	1 П + 1 С (30)	2
Наставници и сарадници:	др Стојко Видовић, редовни професор			
Условљеност другим предметима:			Облик условљености	
Положени испити из претходне године студија.			Према правилима студирања на I циклусу студија.	
Циљеви изучавања предмета:				
Студенте упознати са структуром и улогом генетичког материјала (хромозоми, нуклеинске киселине) у законитостима наслеђивања особина код човјека, у сврху бољег разумевања нових дијагностичких метода за генетичке поремећаје.				
Исходи учења (стечена знања):				
Стечена знања студент ће моћи да користи у изучавању других медицинских дисциплина током студија. По завршетку студија стечена знања ће користити за процјену начина комуникације са пацијентима, који имају идентификован одређени генетички поремећај, и предложити одговарајућу здравствену његу у циљу бољег разумевања потреба за такве осјетљиве пацијенте.				
Компетенције:				
1, 2, 3, 4 (погледати прилог Компетенције).				
Садржај предмета:				
Структура и организација наслеђне основе. Функција наслеђне основе. Мутагени фактори. Генетичке мутације. Механизми поправке ДНК. Нумеричке аберације хромозома. Структурне аберације хромозома. Типови наслеђивања. Моногенско и полигенско наслеђивање, везани гени. Генетичка основа детерминације пола код човјека. Основе имуногенетике. Основе онкогенетике. Генетичко савјетовање/консултовање.				
Методе наставе и савладавање градива:				
Настава се изводи у облику предавања, семинара, колоквија, консултација и самосталног рада студента.				
Литература:				
1. Диклић, В., Косановић, М., Дукић, С. и Николиш, Ј. (2007). <i>Биологија са хуманом генетиком</i> . Београд: Медицински факултет. 2. Кулић, М., Станимировић, З., Ђелић, Н. и Новаковић, М. (2010). <i>Хумана генетика</i> . Сарајево: Универзитет у Источном Сарајеву. 3. Cox, M. T & Sinclair, J. (2000). <i>Молекуларна биологија у медицини</i> . Загреб: Медицинска наклада.				
Облици провјере знања и оцјењивање:				
Предиспитне обавезе	Завршни испит		Укупно бодова	

Присуство настави	5	Усмени / Писмени	50	100
Колоквиј	30			
Семинарски рад	15			
Поседна назнака за предмет:				
Име и презиме наставника који је припремио податке: др Стојко Видовић, редовни професор				

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ

Студијски програм:

СЕСТРИНСТВО

Назив предмета	МУЛТИДИСЦИПЛИНАРНА ЗДРАВСТВЕНА ЊЕГА			
	Прва помоћ; праћење и осигуравање виталних активности пацијента; реанимација			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	3.	3 П + 3 КБВ + 2 КЛВ (120) + 40 СП	8
Наставници и сарадници:	др Божо Кривокућа, ванредни професор, Шеф катедре; Душка Јовић, виши асистент; Дарија Кнежевић, виши асистент; Војислав Вујановић, стручни сарадник; Биљана Божић, стручни сарадник.			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	Усвајања актуелних теоријских знања и практичних вјештина из области интензивне здравствене њега критично обољелог/повријеђеног и оспособљавање да се стечена знања примјене у професионалном раду.
Исходи учења (стечена знања):	Након одслушаног колегија студент ће бити оспособљен: усвојити специфична теоријска и практична знања из подручја здравствене њега у јединицама интензивне терапије (ЈИТ): општи и специјални мониторинг, инвазивни и неинвазивн дијагностички и терапијски поступци. Процијенити проходност и обезбиједити ваздушни пут. Усвојити знања о припреми лијекова, путевима и техникама давања лијекова, инфузионих раствора и крвних деривата. Идентификовати случајеве који захтијевају реанимацију. Одредити мјере кардиопулмоналне церебралне реанимације (КПЦР) код одраслих и дјеце. Препознати најчешће грешке и компликације приликом обављања КПЦР. Идентификовати могуће ризике након спроведених мјера реанимације. Знати улогу у тимском раду. Придржавати се правних оквира везаних за приватност пацијента. Процијенити потребе болесника, поставити сестринску дијагнозу и на основу тога сачинити план зд.њега. Усвајање знања о вођењу медицинске документације у ЈИТ.
Компетенције:	1, 2, 3, 4, 5, 6 (погледати прилог Компетеније).
Садржај предмета:	

Основне карактеристике интензивног лијечења и интензивне здравствене њега. Ваздушни пут. Процјена адекватности дисања. Процјена адекватности циркулације. Мониторинг болесника (визуелан, апаративан и биохемијски). Нумерички скор системи за процјену критично обољелих/повријеђених. Кардиоциркулаторни застој (мјере КППР). Мождана смрт. Шок и врсте шока. Различита патолошка стања која непосредно угрожавају живот болесника. Интензивна здравствена њега у педијатрији (мјере КППР). Интензивна зд. њега у ванредним приликама. Рана рехабилитација у јединици интензивне терапије.

Методe наставe и савладавање градива:

Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби, семинара, колоквија, консултација и самосталног рада студента. Вјежбе ће се изводити у Кабинету клиничких вјештина и ЈИТ приликом чега је студент дужан савладати процедуре (нивоа оспособљености А, Б, Ц или Д) из каталога клиничких вјештина. Стручна пракса (СП) ће се одвијати током школске године у ЈИТ.

Литература:

1. Кривокућа, Б. и сар. (2017). *Мултидисциплинарна интензивна здравствена њега*. 2. издање. Бања Лука: Медицински факултет.
2. Кривокућа, Б. и сар. (2010). *Мултидисциплинарна интензивна здравствена њега*. Бања Лука: Рефине ЕУ.
3. Lippincott Williams & Wilkins (2010). *Сестринске процедуре*. 4. издање. Београд: Дата Статус.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	5	Усмени / Писмени	50	100
Колоквији	30			
Практични испит	15			

Посебна назнака за предмет:

У оквиру овог предмета студент ће обавити СП у укупном трајању од 40 часова (5 дана). Студент је дужан донијети на увид потписану евиденцију о обављеној СП.

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Божо Кривокућа, ванредни професор и Душка Јовић, виши асистент

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО		

Назив предмета	ЗДРАВСТВЕНА ЊЕГА ИНТЕРНИСТИЧКИХ БОЛЕСНИКА И ИНТЕРНА МЕДИЦИНА			
	Пропедевтика у клиничко-болничкој пракси; здравствена њега интернистичких болесника; интерна медицина			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	3.	2 П + 3 КЛВ (75) + 120 СП	10
Наставници и сарадници:	др Сњежана Поповић-Пејчић, редовни професор, Шеф катедре; др Душко Вулић, редовни професор; др Сандра Хотић-Лазаревић, редовни професор; др Крсто Јандрић, редовни професор; др Љиљана Лакић, редовни професор; др Зоран Мавија, ванредни професор; др Маринко Вучић, ванредни професор; др Бранислав Гашић, доцент; Сњежана Обрадовић, стручни сарадник; Гордана Врховац, стручни сарадник; Данијела Доброволски, стручни сарадник; Наташа Егелјић Михајиловић, стручни сарадник; Гајић Веселка, стручни сарадник; Живана Вуковић-Костић, стручни сарадник;			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на И циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
Стицање знања из етиологије, механизмима настанка болести и њиховим клиничким манифестацијама. Стицање знања о превенцији, лијечењу и раној рехабилитацији у интерној медицини. Препознавање ургентних стања која захтијевају специфичан третман у здравственој њези у интерној медицини. Стицање знања у дијагностици, лијечењу и њези у свим областима интерне медицине. Сагледавање потреба за здравственом његом у циљу планирања, организације, реализације и евалуације.	
Исходи учења (стечена знања):	
Након одслушаног предмета и положеног испита студент ће бити оспособљен: објаснити основна начела настанка и патогенезу интернистичких болести; препознати симптоме и знакове, као и хитна стања у интерној медицини; описати дијагностичке поступке у откривању болести; описати методе лијечења интернистичких болести; описати компликације интернистичких болести; проводити специфичну здравствену његу код интернистичких болести као и мјере превенције у оквиру својих компетенција; водити медицинску документацију у здравственој њези у интерној медицини;	
Компетенције:	
1, 2, 3, 4, 5, 6 (погледати прилог Компетенције).	
Садржај предмета:	

Здравствена нега у кардиологији. Здравствена нега у пулмологији. Здравствена нега у гастроентерологији. Здравствена нега у хематологији. Здравствена нега у реуматологији. Здравствена нега у нефрологији. Здравствена нега у ендокринологији.

Методe наставe и савладавањe градива:

Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби, колоквија, консултација и самосталног рада студента. Студент је дужан да током извођења вјежби савлада процедуре (нивоа оспособљености А, Б, Ц или Д) из каталога клиничких вјештина. Стручна пракса (СП) ће се одвијати током школске године.

Литература:

1. Ђукановић, Љ. (2011). *Интерна медицина за студенте студијског програма Здравствена нега*. Фоча: Медицински факултет.
2. Матић, Ђ. (2001). *Интерна медицина: Здравствена нега у интерној медицини*. 2. Издање. Београд.
3. Манојловић, С. и Матић, Ђ. (2010). *Здравствена нега у интерној медицини*. Београд: Завод за уџбенике.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	5	Усмени / Писмени	50	100
Колоквијно-писмени тест 2	25+20			
Семинарски рад	/			

Посебна назнака за предмет:

У оквиру овог предмета студент ће обавити СП у укупном трајању од 120 часова (15 дана). Студент је дужан донијети на увид потписану евиденцију о обављеној СП.

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Зоран Мавија, ванредни професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
	Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО	

Назив предмета	ИНФЕКТИВНЕ БОЛЕСТИ И ЊЕГА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	Обавезни	4.	2 П + 2 КЛВ (60) + 40 СП	5
Наставници и сарадници:	др Антонија Верхаз, доцент; мр Татајана Рогановић, виши асистент; Звездана Вуковић, стручни сарадник; Јелена Мацановић, стручни сарадник; Сања Савковић, стручни сарадник; Биљана Салак, стручни сарадник			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.

Циљеви изучавања предмета:

Циљ изучавања предмета је: да се студенти упознају са узрочницима, водећим симптомима и основним принципима њега и лијечења поједних заразних болести; да савладају методе превенције заразних болести са нагласком на крвљу преносиве инфективне болести; да се упознају с антимикуробним средствима и начинима њиховог дјеловања; да се оспособе за пружање прве помоћи обољелим упознавајући се са основама симптоматске и супортивне терапије инфективних болести.

Исходи учења (стечена знања):

Студент ће моћи да: опише опће симптоме инфективних болести; наведе осипне заразне болести, начине пријеноса и његу обољелих; објасни епидемиологију и патофизиологију цријевних заразних болести, те да препоручи основе њега обољелих и превенције ширена ових инфекција у популацији и медицинским установама; образложи епидемиологију вирусних хепатитиса, уз разумијевање њих као јавно здравственог проблема, те да наведе основе дијагностичког и терапијског приступа болесницима обољелим од акутног и хроничног хепатитиса, као и које су то мјере превенције у популацији и у болницама, који су прописане мјере заштите здравствених радника пре и постекспозиционо; наведе разлику између серозних и пурулентних менингитиса, објасни улогу медицинског радника овог профила у извођењу инвазивне дијагностичке процедуре као што је лумбална пункција, предложи основе њега болесника са поремећеним сензоријем и конвулзијама, те постекспозиционе профилаксе ових инфекција код здравствених радника и контаката првог реда; објасни епидемиологију HIV инфекције, разумије дијагностику, клинички ток и његу обољелог од HIV болести уз поштовање људских права обољелих; схвати проблем јављања интрахоспиталних инфекција и значај њихове превенције; идентификује ризике инфекција крвљу преносивих и кључне тачке превенције истих; опише методе превенције заразних болести; наведе основне групе хемотерапеутика и њихово дјеловање; идентификује проблем стигме и дискримације обољелих од инфективних болести, особито HIV болести и хепатитиса и да активни допринос у превазилажењу овог и данас присутног проблема.

Компетенције:

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 (погледати прилог Компетенције).

Садржај предмета:

Инфективне болести, њихови узрочници и начини пријеноса, имунолошка збивања у организму обољелог и њега обољелих. Основе дијагностике и терапије инфективних болести. Превенција инфективних болести, заштита здравствених радника и ризици преноса инфекција крвљу. Интрахоспиталне инфекције и њихова превенција. Опћа инфектологија. Осипне заразне болести. Респираторне инфекције. Вирусни хепатитиси. Цријевне заразне болести. Неуроинфекције. HIV болест. Неуроинтоксикације. Хеморагијске грознице. Екстраинтестиналне паразитозе. Сепсе. Уринарне инфекције. Антимикробна и симптоматска терапија. Превенција крвљу преносивих инфекција код здравствених радника.

Методe наставе и савладавање градива:

Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби, семинара, колоквија, консултација и самосталног рада студента. Вјежбе ће се изводити на Клиници за инфективне болести приликом чега је студент дужан савладати процедуре (нивоа оспособљености А, Б, Ц или Д) из каталога клиничких вјештина. Стручна пракса (СП) ће се одвијати током школске године на Клиници за инфективне болести.

Литература:

1. Беус, И. и Шкерк, В. (2002). *Инфектологија за стоматологе*. Загреб: Грапхис.
2. *Сестринске процедуре* (2010). Спрингхоусе, Београд: Дата Статус.

Облици провјере знања и оцјењивање: практични, писмени и усмени испит

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	4			100
Колоквији	40	Практични	10	
Семинарски рад	6	Усмени	40	

Посебна назнака за предмет:

У оквиру овог предмета студент ће обавити СП у укупном трајању од 40 часова (5 дана). Студент је дужан донијети на увид потписану евиденцију о обављеној СП.

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Антонија Верхаз, доцент

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО		

Назив предмета	ЗДРАВСТВЕНА ЊЕГА НЕУРОЛОШКИХ БОЛЕСНИКА И НЕУРОЛОГИЈА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	4.	1 П + 3 КЛВ (60) + 40 СП	5
Наставници и сарадници:	др Владо Ђајић, редовни професор, Шеф катедре; др др Зоран Вујковић, редовни професор др Синиша Миљковић, ванредни професор;; др Душко Рачић, ванредни професор; Сања Гргић, доцент; Верица Драговић, стручни сарадник; Јелена Кременовић, стручни сарадника;			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
<p>Стицанје одговарајућих знања и вјештина из области неурологије, како би био у стању да самостално или у сарадњи са члановима стручног тима примјењује стечена знања у превенцији неуролошких обољења, лијечењу и рехабилитацији особа са неуролошким обољењима, у ванболничкој и клиничко-болничкој здравственој заштити. Приказати организацију, функцију и значај неуролошке службе: од хитне неуролошке ординације, специјалистичко конзилијарне ординације до неуролошког одјела. Указати на мјесто, улогу и значај дипломиране медицинске сестре техничара у подизању ефикасности и квалитете успјешности лијечења. Примјенити спознаје модерног менаџмента успјешном спречавању и лијечењу неуролошких болести, стања и њихових посљедица.</p>	
Исходи учења (стечена знања):	
Након одслушаног колегија студент ће бити оспособљен: објаснити основна начела настанка и патогенезу неуролошких болести; препознати симптоме и знакове неуролошких болести; препознати хитна стања у неурологији; описати дијагностичке поступке у откривању болести; описати методе лијечења неуролошких болести; описати компликације неуролошких болести; проводити процедуре специјалне здравствене њега у неурологији; проводити мјере превенције најчешћих неуролошких обољења у оквиру својих компетенција; водити медицинску документацију у процесу здравствене њега у неурологији;	
Компетенције:	
1, 2, 3, 4, 5, 6 (погледати прилог Компетенције).	
Садржај предмета:	
Здравствена њега код цереброваскуларних болести. Здравствена њега код неуромишићних болести. Здравствена њега код демјелинизационих болести. Здравствена њега код епилесије. Здравствена њега код деменција. Здравствена њега код дегенеративних болести ЦНС-а.	

Методе наставе и савладавање градива:

Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби, колоквија, консултација и самосталног рада студента. Студент је дужан да током извођења вјежби савлада процедуре (нивоа оспособљености А, Б, Ц или Д) из каталога клиничких вјештина. Стручна пракса (СП) ће се одвијати током школске године.

Литература:

1. Костић, В. (2007). *Неурологија*. Београд: Медицински факултет.
2. Бабић, Л., Матијевић, М. и Шаренац, Д. (2002). *Здравствена њега у неурологији*. Београд: Маркетинг прес.

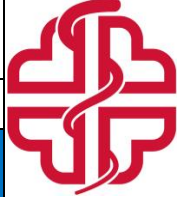
Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	4	Усмени	50	100
Колоквиј	36			
Семинарски рад	10			

Посебна назнака за предмет:

У оквиру овог предмета студент ће обавити СП у укупном трајању од 40 часова (5 дана). Студент је дужан донијети на увид потписану евиденцију о обављеној СП.

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Ђајић Владо, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО		

Назив предмета	ЗДРАВСТВЕНА НЕГА ХИРУРШКИХ БОЛЕСНИКА И ХИРУРГИЈА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	5.	3 П + 5 КЛВ (120) + 100 СП	11
Наставници и сарадници:	<p>др Предраг Грубор, редовни професор; др Мирко Раковић, редовни професор; др Драган Костић, редовни професор; др Дарко Лукић, редовни професор; др Душко Васић, редовни професор; др Никола Гаврић, редовни професор; др Брано Топић, ванредни професор; др Сениша Максимовић, ванредни професор; др Бранко Деспот, ванредни професор; др Снежана Милићевић, ванредни професор; др Александар Јаковљевић, ванредни професор; др Милан Симатовић, ванредни професор; др Божо Кривокућа, ванредни професор; др Славко Грбић, ванредни професор; др Златко Максимовић, ванредни професор; др Душан Јаничић, доцент; др Славко Манојловић, доцент; др Весна Иванишевић, доцент; др Горан Талић, доцент; Стојанка Мирковић, стручни сарадник; Мирјана Марковић, стручни сарадник; Љиљана Ловрић, стручни сарадник; Мира Раца, стручни сарадник;</p>			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
Усвајање актуелних теоријских знања и практичних вјештина из опште и специјалне хирургије који су неопходни у процијени здравственог стања болесника, утврђивање потреба за здравственом негом и способност примјене стеченог знања у професионалном и научноистраживачком раду.	
Исходи учења (стечена знања):	
Након одслушаног колегија студент ће бити оспособљен да: спроведе методе асепсе и антисепсе; идентификује хроничну рану и активно учествује у тиму за збрињавање; објасни симптоматологију патологију, патофизиологију, дијагностику и терапију главних хируршких болести; стручно процијени стање хируршког болесника, постави сестринску дијагнозу; утврди степен и план неге; равноправно учествује у тиму за дијагностику, лијечење, негу и рехабилитацију.	
Компетенције:	
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 (погледати прилог Компетенције).	
Садржај предмета:	

Антисепса и асепса. Крварење и хемостаза. Преоперативна припрема пацијената, особља и хирушког материјала. Здравствена нега из подручја пластичне-реконструктивне хирургије, ортопедије, неурохирургије, торакалне, абдоминалне, васкуларне хирургије, урологије и дјечије хирургије. Ендоскопске процедуре у хирургији.

Методe наставe и савладавање градива:

Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби, колоквија, консултација и самосталног рада студента. Вјежбе ће се изводити на различитим хируршким клиникама приликом чега је студент дужан савладати процедуре (нивоа оспособљености А, Б, Ц или Д) из каталога клиничких вјештина. Стручна пракса (СП) ће се одвијати током школске године на различитим хируршким одјељењима.

Литература:

1. Грубор, П. (2010). *Хирургија и нега хирушког болесника*. Бања Лука.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	5	Усмени / Писмени	50	100
Колоквиј	20			
Практични испит	25			

Посебна назнака за предмет:

У оквиру овог предмета студент ће обавити СП у трајању од 100 часова (12,5 дана). Студент је дужан донијети на увид потписану евиденцију о обављеној СП.

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Предраг Грубор, редовни професор и Стојанка Мирковић, стручни сарадник

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО		

Назив предмета	ЗДРАВСТВЕНА НЕГА У КРИЗНИМ СИТУАЦИЈАМА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	4.	1 П + 1 С + 1 КЛВ (45)	3
Наставници и сарадници:	<p>др Предраг Грубор, редовни професор; др Мирко Раковић, редовни професор; др Драган Костић, редовни професор; др Дарко Лукић, редовни професор; др Душко Васић, редовни професор; др Никола Гаврић, редовни професор; др Брано Топић, ванредни професор; др Сениша Максимовић, ванредни професор; др Бранко Деспот, ванредни професор; др Сњежана Милићевић, ванредни професор; др Александар Јаковљевић, ванредни професор; др Милан Симатовић, ванредни професор; др Божо Кривокућа, ванредни професор; др Славко Грбић, ванредни професор; др Златко Максимовић, ванредни професор; др Душан Јаничић, доцент; др Славко Манојловић, доцент; др Весна Иванишевић, доцент; др Горан Талић, доцент; Стојанка Мирковић, стручни сарадник; Мирјана Марковић, стручни сарадник; Љиљана Ловрић, стручни сарадник; Мира Раца, стручни сарадник; Биљана Божић, стручни сарадник.</p>			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
Усвајање теоријских знања и практичних вјештина које су неходне у провођењу здравствене неге у кризним ситуацијама и катастрофама.	
Исходи учења (стечена знања):	
Након одслушаног колегија студент ће бити оспособљен да: разликује појам катастрофе и несреће са више жртава; укаже на који најефикаснији начин и у адекватним условима транспортовати унесрећеног; зна разликовати концепт тријаже унутар катастрофе у односу на тријажу у ситуацијама несреће са више жртава; направи листу приоритета што се тиче терапијске помоћи жртвама; класификује акције које се морају спровести у случајевима инцидената који укључују нуклеарну, радиолошку, хемијску или биолошку опасност.	
Компетенције:	
1, 2, 4, 6, 8 (погледати прилог Компетенције).	
Садржај предмета:	

Клинички синдром шока. Збрињавање различитих хируршких стања и ургентних повреда у кризним ситуацијама. Појам тријаже (класификација) катастрофа и несрећа са већим бројем жртава. Елементарне непогоде. Токсични уједи. Бојни отрови. Термонуклеарни удар. Тежина повреде и приоритети у пружању здравствене његе у кризним ситуацијама.

Методe наставе и савладавање градива

Настава се проводи у облику предавања и интерактивних вјежби, колоквија, самосталног рада студената. Вјежбе ће се изводити у симулацијском центру и на појединим хируршким одјељењима.

Литература:

1. Грубор, П. (2010). *Здравствена њега у ванредним условима*. Бања Лука.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	5	Усмени / Писмени	50	100
Колоквиј	20			
Практични испит	25			

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Предраг Грубор, редовни професор и Стојанка Мирковић, стручни сарадник

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО		

Назив предмета	ЗДРАВСТВЕНА СТАТИСТИКА И ИНФОРМАТИКА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	4.	1 П + 2 КБВ (45)	3
Наставници и сарадници:	Др Љубиша Прерадовић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема условљености.	Према правилима студирања на I циклусу студија.

Циљеви изучавања предмета:
Циљ предмета је да студент стекне знања и вјештине за: спровођење статистичких истраживања и њихову анализу у здравству и медицини, свакодневну употребу информационо-комуникационих технологија.

Исходи учења (стечена знања):
Након положеног предмета студент ће стећи знања из области дескриптивне статистике и вјештине за употребу: статистичких алата (SPSS и Excel); самостално спровођење истраживања и самостално вршење анализе истих; доноси закључке и прави презентацију резултата истраживања (Power Point и Word); примијени информационо-комуникационе технологије у свим областима здравства и медицине. Студент ће самостално моћи да креира, спроведе, прикупи, анализира и презентује податке које прикупи кроз истраживања уз помоћ наведених алата.

Компетенције:
Стицање знања о основним статистичким и информатичким методама и поступцима.

Садржај предмета:
Увод у основно познавање рачунара (хардвер, софтвер). Основе рачунарских мрежа и Интернета. Примјена рачунара у здравству и медицини (обрада здравствених и медицинских података, медицински и здравствени информациони системи, медицинска и здравствена дијагностика, стандарди у здравственој и медицинској информатици, телемедицина и е_Здравство). Увод у општу и здравствену статистику. Начини прикупљања података. Дескриптивна статистика. Узорачке дистрибуције. Интервали повјерења. Непараметарски тестови. Корелациона анализа. Тестирање статистичких хипотеза.

Методе наставе и савладавање градива:
Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби, колоквија, консултација и самосталног рада студента.

Литература:

1. Ловрић, М, Комић, Ј, Стевић С. *Статистичка анализа – методи и примјена /друго издање/*, Народна и универзитетска библиотека Републике Српске, Бања Лука, 2017
2. Прерадовић, Љ, Ђајић, В. *Аналитичко-статистичке технике у савременим истраживањима*, Архитектонско-грађевински факултет, 2011.
3. Наставни текстови са предавања и вјежби који су доступни на сајту.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	5	Усмени / Писмени	50	100
Колоквији	40			
Активност	5			
Семинарски рад	-			

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Љубиша Прерадовић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
	Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО	

Назив предмета	ЗДРАВСТВЕНА НЕГА У ЈЕДИНИЦИ ИНТЕНЗИВНОГ ЛИЈЕЧЕЊА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	изборни	4.	1 П + 2 КЛВ (45)	3
Наставници и сарадници:	Др Божо Кривокућа, ванредни професор; Душка Јовић, виши асистент; Дарија Кнежевић, виши асистент; Биљана Божић, стручни сарадник;			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
	Према правилима студирања на I циклусу студија.

Циљеви изучавања предмета:
Упознавање студента са појмом интензивна нега пацијента и са улогом медицинске сестре у збрињавању болесника у Јединици интензивне неге.

Исходи учења (стечена знања):
Након одслушане наставе и положеног испита студент ће стећи знања и вјештине из области мониторинга виталних функција, механичке вентилације, интравенске терапије. Студенти ће бити оспособљени да врше негу витално угрожених болесника, праћење и надзор истих.

Компетенције:
1,3,6 (погледати прилог Компетенције).

Садржај предмета:
Дефиниција интензивне неге пацијента. Улога медицинске сестре и Јединици интензивне неге. Специфичности збрињавања пацијента у Јединици интензивне неге. Дијагностичке и терапијске процедуре у Јединици интензивне неге. Сестринске вјештине и компетенције.

Методе наставе и савладавање градива:
Настава се изоди у облику теоријске наставе, практичне наставе, консултација те самосталног студентског рада.

Литература:
1. Lippincot W. & Wilkins. (2004). *Сестринске процедуре*. Београд: DATA STATUS, 2010.

Облици провјере знања и оцјењивање:				
Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	5	Практични	25	100
Колоквији		Писмени/Усмени	25	
Семинарски радови	45			

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Душка Јовић, ма, виши асистент; Биљана Божич, стручни сарадник

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
	Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО	

Назив предмета	АСИСТИРАЊЕ КОД ЕНДОСКОПСКИХ ПРОЦЕДУРА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	изборни	4.	1 П + 2 КЛВ (45)	3
Наставници и сарадници:	Др Зоран Мавија, ванредни професор; Даниела Добровољски, стручни сарадник; Стојанка Мирковић, стручни сарадник;			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Анатомија и физиологија	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
Упознати студента о циљевима дијагностичке и терапијске ендоскопије, принципи примјене ендоскопских апарата и асистирање при извођењу интервенције	
Исходи учења (стечена знања):	
Упознавање са основном опремом и процесом рада у ендоскопској сали; Асистирање током извођења процедуре; Одржавање ендоскопске опреме које укључује чишћење и дезинфекцију ендоскопских инструмената и спречавање могућих инфекција; Попуњавање неопходне медицинске документације; Надзор над пацијентом након поцедуре, едукација пацијента о начину понашања након прегледа; Микробиолошка контрола ендоскопских апарата; Чување и тајност медицинских информација;	
Компетенције:	
1,3,6 (погледати прилог Компетенције).	
Садржај предмета:	
Препроцедуралне активности сестре у ендоскопским кабинетима: (Психичка и физичка припрема болесника, Медикаментозна припрема болесника, Припрема материјала и апарата за извођење процедуре); Процедуралне активности: Асистирање при дијагностичкој процедури (Езофагогастродуоденоскопија - ЕГДС, Ректоскопија, Колоноскопија, ЕРЦП, Полипектомија, Узимање материјала за РН верификацију); Постпроцедуралне активности: збрињавање болесника по завршеној ендоскопској процедури, збрињавање узетог узорка за РН анализу, чишћење, дезинфекција и стерилизација апарата, медицинска документација.	
Методе наставе и савладавање градива:	
Предавања – директна настава; Предавања – клиничке вјежбе у ендоскопском кабинету; Савладане вјештине техником руковања ендоскопским апаратима;	
Литература:	
1. Клиничка пракса медицинске сестре у општој и абдоминалној хирургији. 2. Lippincot W. & Wilkins. (2004). <i>Сестринске процедуре</i> . Београд: DATA STATUS, 2010.	

Облици провјере знања и оцјењивање:				
Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	5	Практични	25	100
Колоквији		Писмени-тест	25	
Семинарски радови	45			
Посебна назнака за предмет:				
Име и презиме наставника који је припремио податке: Даниела Добровољски, стручни сарадник Стојанка Мирковић, стручни сарадник				

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ

Студијски
програм:

СЕСТРИНСТВО

Назив предмета	ЗДРАВСТВЕНА НЕГА СТАРИХ И ГЕРОНТОЛОГИЈА			
	Здравствена нега старих; геронтологија			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	5.	3 П + 4 КЛВ (105) + 100 СП	10
Наставници и сарадници:	др Сњежана Поповић-Пејичић, редовни професор; Гордана Врховац, стручни сарадник; Веселка Гајић, стручни сарадник			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
Упознавање физиологије старих особа, упознавање најважнијих болести старачког доба, савладавање специфичних техника неге и терапије старих са респираторним, кардиолошким ендокринолошким, нефролошким, гастроинтестиналним, хематолошким, реуматолошким, неуролошким, психијатријским, онколошким и другим обољењима. Студенти ће усвојити знања и вјештине у спровођењу неге старих особа, разумјеће посебност старих особа и биће упознат са могућностима њиховог збрињавања у институцијама и властитом дому.	
Исходи учења (стечена знања):	
Након одслушаног колегија и положеног испита студенти ће бити оспособљени: за препознавање потреба старих са становишта неге са освртом на психосоцијалне проблеме, субјективно доживљавање промјена у старости или болести и дефинисати потребе старе особе и степен помоћи; да припреме стару особу за дијагностичке и терапијске процедуре; за употребу лијекова код старијих особа (фактори ризика повезани са узимањем лијекова); да организују здравствену негу старих у хоспиталним условима и обезбјеђивање континуиране неге у постхоспиталним условима; да организују здравствену негу за болесника у терминалној фази болести; обучавање чланова породице у других заинтересованих (волонтера, неговатеља) за палијативну негу у кућним условима; за промоцију здравља за особе старије животне доби.	
Компетенције:	
1, 2, 3, 4, 5, 6 (погледати прилог Компетенције).	
Садржај предмета:	

Старост и старење -социјалномедицински приступ. Начела геријатријске медицине, биологија старења и теорија старења. Геријатријска пулмологија- промјена респ. ситема код старијих особа. Геријатријска кардиологија- промјена срца и крвних судова код старих особа. Специфичност обољења дигестивног система у старости. Геријатријска ендокринологија-промјене ендокриног система код старих. Геријатријска нефрологија-промјене урогениталног система код старих особа. Геријатријска хематологија- промјене крви и крвотворних органа код стар.особа. Геријатријска имунологија-промјене имунолошког система код старих особа. Геријатријска реуматологија-промјене локомоторног апарата код старих особа. Геријатријска неурологија-промјене ЦНС-а код старих особа. Геријатријска психијатрија. Геријатријска хирургија. Специфична фармакотерапија код старих особа. Општа нега и превенција хроничних незаразних обољења код старих особа.

Методe наставe и савладавање градива:

Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби, семинара, колоквија, консултација и самосталног рада студента. Студент је дужан да током извођења вјежби савлада процедуре (нивоа оспособљености А, Б, Ц или Д) из каталога клиничких вјештина. Стручна пракса (СП) ће се одвијати током школске године у геријатријским центрима.

Литература:

1. Дураковић, З. (2007). *Геријатрија- медицина старије доби*. Загреб.
2. Поповић-Пејчић, С. (2005). *Хипоталамус-хипофиза-ититњача и старење*. Бања Лука: Медицински факултет.
3. Сумрак, Д. (2010). *Опита Геронтологија*. Београд.
4. Матић, Ђ. (2001). *Здравствена нега у интерној медицини*. Београд.
5. Ранковић-Васиљевић, Р. (2000). *Методита и организација здравствене неге*. Београд.
6. Тијанић, М. и сар. (2006). *Здравствена нега и савремено сестринство*. Београд.
7. Јовановић, Д. *Основи Онкологије и палијативна нега онколошких болесника*.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	4	Усмени / Писмени	50	
Колоквиј	26			
Семинарски рад	20			

Посебна назнака за предмет:

У оквиру овог предмета студент ће обавити СП у укупном трајању од 100 часова (12,5 дана). Студент је дужан донијети на увид потписану евиденцију о обављеној СП.

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Сњежана Поповић-Пејчић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО		

Назив предмета	МЕНТАЛНО ЗДРАВЉЕ И ЗДРАВСТВЕНА ЊЕГА ПСИХИЈАТРИЈСКИХ БОЛЕСНИКА			
	Здравствена њега и ментално здравље; основе психијатрије; збрињавање агресивних пацијената			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	5.	2 П + 1С + 4КЛВ (105) + 100 СП	10
Наставници и сарадници:	др Марија Бургић Радмановић, редовни професор; др Милан Стојаковић, редовни професор; др Мира Спремо, ванредни професор; Милка Тривановић, стручни сарадник; Далиборка Петковић, стручни сарадник; Александра Дејановић, стручни сарадник			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
<p>Циљ предмета је усвојити знање препознавања психопатологије и знање сврставања психичких поремећаја у главне дијагностичке групе (органиски условљене психичке дисфункције; психички поремећаји изазвани психоактивним супстанцама, схизофренија и слични поремећаји; поремећаји у расположењу; анксиозни поремећаји; поремећаји изазвани стресом; поремећаји спавања и исхране; поремећаји личности; перзавивни развојни поремећаји; поремећаји везани уз дјечју и адолесцентну доб. Такође, циљ је да студент усвоји знање о специфичности приступа болеснику са психичким поремећајима-дефинисати улогу медицинске сестре у раду с болесницима који имају психичке поремећаје или психичке тешкоће, дефинисати могуће предикторе психичких поремећаја.</p>	
Исходи учења (стечена знања):	
<p>Студент ће бити оспособљен: описати симптоме појединих душевних поремећаја; дентификовати могуће ризичне факторе; одабрати примјерене интервенције усмјерене задовољавању основних потреба; процијенити стање болесника и могућу манипулацију (симулација/дисимулација); навести терапијске правце и методе лијечења душевних болесника; бројати и објаснити врсте психофармака; идентификовати могуће нежељене ефекте психофармакотерапије; користити скале процјене менталног статуса; припремити болесника за електроконвулзивну стимулацију; креирати рад у малој групи, великој групи и терапијској заједници; направити план савјетовања болесника и његове породице; планирати интервенције за овиснике; демонстрирати методе заштите у случају појаве агресивног понашања; идентификовати и анализирати симптоме и стања која могу упућивати на самоубилачко понашање; одабрати интервенције усмјерене рехабилитацији и ресоцијализацији болесника; организовати наставак бриге за болеснике у заједници;</p>	

Компетенције:

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 (погледати прилог Компетенције).

Садржај предмета:

Увод у психијатрију: појам душевног здравља и душевне болести, значај менталног здравља. Принципи организације психијатријске службе. Основе психопатологије: поремећаји опажања, пажње, памћења, мишљења, емоција, интелигенције, воље, нагона, свијести, моралности. Психодинамски модел личности. Развој личности и механизми одбране. Однос болесника према болести, утицај болести на породицу болесника. Основе биолошког приступа у психијатрији: генетика и биохемија душевних болести. Схизофрене психозе. Поремећаји расположења: поједини облици и њихово лијечење. Суици. Поремећаји суманутоти. Анксиозни поремећаји. Психофизиолошки поремећаји. Поремећаји личности. Органски мождани психички поремећаји. Душевни поремећаји и поремећаји понашања изазвани злоупотребом алкохола и психоактивних супстанци. Психијатријски поремећаји у дјетињству и адолесценцији. Поремећаји спавања и психопатолошке реакције на стрес. Терапија у психијатрији. Породица и психопатологија. Ризично дијете, насиље у породици. Унапређење душевног здравља у различитим животним раздобљима.

Методe наставe и савладавање градива:

Настава се изводи у облику предавања, семинара, клиничких вјежби, колоквија, консултација и самосталног рада студента. Студент је дужан да током извођења вјежби савлада процедуре (нивоа оспособљености А, Б, Ц или Д) из каталога клиничких вјештина. Стручна пракса (СП) ће се одвијати током школске године.

Литература:

1. Муњиза, М. (2008). *Нега у психијатрији*. Бања Лука: Апеирон.
2. Јашовић-Гашић, М. и Лечић-Тошевски, Д. *Психијатрија*. Београд: Медицински факултет.
3. Шврака, Е., Авдић, Д. и Хасанбеговић-Анић, Е. *Окупациона терапија*. Универзитет у Сарајеву.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	5	Усмени / Писмени	50	
Колоквији	30			
Семинарски рад	15			

Посебна назнака за предмет:

У оквиру овог предмета студент ће обавити СП у трајању од 100 часова (12,5 дана). Студент је дужан донијети на увид потписану евиденцију о обављеној СП.

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Мира Спремо, ванредни професор

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ

Студијски
програм:

СЕСТРИНСТВА

Назив предмета	КЛИНИЧКА ФАРМАКОЛОГИЈА			
	Сигурносно управљање лијековима и прописивање			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	5.	1 П + 2 КЛВ (45)	3
Наставници и сарадници:	др Свјетлана Стоисављевић- Шатара, редовни професор, Шеф катедре; др Ранко Шкрбић, редовни професор; др Лана Нежић, доцент; др сц Наташа Стојаковић, виши асистент			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
СТИЦАЊЕ основних знања из области савремене клиничке фармакологије, принципима рационалне фармакотерапије и клиничког испитивања нових лијекова. Препознавање очекиваних и нежељених ефеката те значајних интеракција одређених група лијекова.	
Исходи учења (стечена знања):	
Студенти ће стећи базична знања из области савремене клиничке фармакологије и фармакотерапије и тако моћи да прате очекиване, неочекиване и нежељене ефекте лијекова. Након одслушане наставе и положеног испита студент ће бити оспособљен да препозна: нежељена дејства лијекова, интеракције лијекова те основне принципе прилагођавања дозе лијекова појединим групама болесника (дјеца, старији болесници, коморбидитет); утицај неких физиолошких стања попут трудноће и лактације на ефикасност и могућа нежељена дејства лијекова; симптоме и знакове алергијских реакција и анафилаксије те начин лијечења. Студент мора да зна да прочита ординирани лекове са рецепта или болесничке листе и да зна начин на који се они примјењују; да зна најновије терапијске смјернице за лијечење појединих обољења и стања, мора да зна да попуни образац за пријављивање нежељених дејстава лијекова и да га упути на одређену адресу. Студенти ће развити свјест о мјесту, значају и одговорности дипломираног медикара здравствене његе у терапијском поступку и клиничком испитивању нових лијекова.	
Компетенције:	
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 (погледати прилог Компетенције).	
Садржај предмета:	

Клиничка фармакологија: историја и развој (у свијету и код нас). Управљање лијековима и медицинским отпадом, чување лијекова, основни принципи прописивања лијекова. Биолошка терапија – значење за клиничку медицину. Откривање и развој лијекова (добра клиничка пракса, етички принципи). Фармакоекономика и фармакоепидемиологија. Нежељена дејства и интеракције лијекова. Индивидуализација лијечења и примјена лијекова код посебних група пацијената. Терапијске смјернице као основ рационалне примјене лијекова – принципи лијечења одабраних клиничких стања.

Методe наставe и савладавање градива:

Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби, колоквија, консултација и самосталног рада студента. Студент је дужан да током извођења вјежби савлада процедуре (А, Б, Ц или Д нивоа оспособљености) из каталога клиничких вјештина.

Литература:

1. Кажих, Т. (2011). *Клиничка фармакологија, Фармакотерапија*. Београд: Интегра.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	4	Усмени / Писмени	50	100
Колоквији	46			
Семинарски рад				

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Свјетлана Стоисављевић Шатара, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО		

Назив предмета	ЗДРАВСТВЕНА ЊЕГА У ПРОЦЕСУ РЕХАБИЛИТАЦИЈЕ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	5.	2 П + 3 КЛВ (75)	4
Наставници и сарадници:	Проф. др Славица Јандрић, редовни професор, шеф катедре; Проф. др Гордана Стефановски, ванредни професор; Доц. др Тања Ножица,; мр sc. Драшко Пртина, виши асистент; мр sc. Теодора Талић, виши асистент; Леонида Крминац, стручни сарадник			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
Циљ изучавања предмета је првенствено здравствена њега у процесу медицинске рехабилитације у физикалну медицину (примјену природних и вјештачких физичких агенса), што представља оспособљавање студената да управљају привременим и трајним посљедицама болести и повреда, са којима ће се сретати у својој пракси, као и да и учествују у максимално могућем оспособљавању ових особа за интеграцију у друштвену заједницу.	
Исходи учења (стечена знања):	
Студент ће имати развијен савремен, хуманистички и етички приступ особи са функционалним дефицитом и онеспособљењем, стећи ће неопходна знања о процесу њега у хабилитациј и рехабилитацији. На пољу вјештина последије процеса учења, савладаће и усвојити вјештине у тестирању степена функционалних ограничења пацијената, као и очуваности његових потенцијала, физичких и психосоцијалних. На основу завршеног процеса учења, студент ће бити обучен да процијени опасност и идентификује промјене које могу бити у склопу секундарних посљедица, објасни и предложи пацијенту и рехабилитационом тиму, поступке и мјере у оквиру здравствене њега за њихово спречавање, познавајући индикације и контраиндикација за примјену одређених физичких агенса. Студент ће бити оспособљен за рад са пацијентима на плану осамостаљивања и независности, као и за комуникационе и едукативне вјештине и способност да утиче на мотивацију болесних и повријеђених у процесу рехабилитације, као и чланова његове породице, уз међусобно уважавање и вредновање свих чланова тима.	
Компетенције:	
1, 2, 3, 4, 6, 7, 8 (погледати прилог Компетенције).	
Садржај предмета:	

Здравствена њега у процесу медицинске хабилитације и рехабилитације. Задаци медицинске сестре у оквиру Физикалне медицине (принципи, задаци, подјела). Електротерапија: једносмјерне, наизмјеничне, нискофреквентне, средњефреквентне и високофреквентне струје. Термо и хидротерапија; балнеоклиматологија; значај и врсте природних фактора лијечења. Ултразвук-примјена у медицинској рехабилитацији; фототерапија, биостимулативни ласер и магнетотерапија. Начела и методе лијечења у медицинској рехабилитацији (њега у процесу рехабилитације, кинезиологија, кинезитерапија, ортозе и протезе, средства за самопомоћ, оспособљавање за активности самозбрињавања (АС) и свакодневног живота (АСЖ), радна терапија, психосоцијална рехабилитација). Тестирања (мјерења и функционална тестирања) у медицинској рехабилитацији (задаци медицинске сестре). Здравствена њега у процесу медицинске рехабилитације пацијената са оштећењем централног нервног система (хемиплегије, параплегије, тетраплегије, храњење код спастичних стања, облачење, одржавање личне хигијене, хемиплегично раме). Здравствена њега у процесу медицинске рехабилитације пацијената са оштећењем периферног нервног система. Здравствена њега у процесу медицинске рехабилитације ортопедско-трауматолошких болесника и постоперативних стања. Здравствена њега у процесу медицинске рехабилитације пацијената са ампутираним екстремитетима (њега батаљка, одржавање протезе, бандажирање). Здравствена њега у процесу медицинске рехабилитације обољеле и повријеђене дјеце. Здравствена њега у процесу медицинске рехабилитације пацијената са респираторним и кардиоваскуларним обољењима. Здравствена њега у процесу медицинске рехабилитације реуматолошких болесника. Здравствена њега у процесу медицинске рехабилитације пацијената након уградње ендопротезе кука (корективни положај, заштитни положаји).

Методe наставе и савладавање градива:

Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби, колоквија, консултација и самосталног рада студента. Студент је дужан да током извођена вјежби савлада процедуре (А, Б, Ц или Д нивоа оспособљености) из каталога клиничких вјештина.

Литература:

1. Јандрић, Ђ.С. (2009). *Основи Физикалне медицине и рехабилитације*. Бања Лука: Медицински факултет.
2. Јандрић, Ђ.С. (2005). *101 питање о коксартрози и вјештачком куку*. Бања Лука: Медицински факултет.
3. Јандрић, Ђ.С. (2012). *Сколиозе, кифозе и лордозе*. Лакташи: Графомарк.
4. Савић, К. и Миков, А. (2007). *Ре-Хабилитација деце и омладине*. Нови Сад: ОртоМедицс.
5. Јовић, С. (2004). *Неурорехабилитација*. Београд.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	4	Усмени / Писмени	50	
Колоквији	16			
Практични испит	30			
				100

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Славица Јандрић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО		

Назив предмета	МЕНТАЛНО ЗДРАВЉЕ У ЗАЈЕДНИЦИ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	изборни	5.	1 П + 2 КЛВ (45)	3
Наставници и сарадници:	др Марија Бургић Радмановић, редовни професор; др Милан Стојаковић, редовни професор; др Мира Спремо, ванредни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
Циљеви изучавања су начини промоције менталног здравља у заједници, односно креирање промотивних програма с циљем јачања свјесности о важности менталног здравља и креирање и промоција антистигма програма. Затим креирање и провођење превентивних програма: едукација (примјена знања о стресу, креирање потицајне радне средине...), превентивно дјеловање од најраније доби (вртићи, нижи разреди основне школе), потицати “еколошку духовну свијест”, те освјешћивати популацију како очувати ментално здравље. А уколико и наступи ментални поремећај дијагностиковати га у заједници, примијенити терапију и рехабилитацију.	
Исходи учења (стечена знања):	
Студент ће бити способан описати начине провођења основних принципа третмана менталних поремећаја у заједници.	
Компетенције:	
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 (погледати прилог Компетенције).	
Садржај предмета:	
Увод и дефиниција менталног здравља у заједници, тимски рад, инклузија особа са онеспособљењима у систем образовања и рада, процјена ризика (суицида, поремећаја исхране, самозанемаривања и подложности, злоупотребе супстанци, агресивности), прављење плана ризика, третман координисане бриге, психоедукација обољелих и чланова породице, аутогени тренинг и технике релаксације.	
Методѐ наставѐ и савладавање градива:	
Настава се изводи у облику предавања, семинара, колоквија, консултација и самосталног рада студента.	
Литература:	
1. Т. Поповић, Б. Лакић, С јовановић, Ђ. Хасечић. <i>Координисана брига.</i>	
Облици провјере знања и оцјењивање:	

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	5	Усмени / Писмени	50	100
Колоквији	30			
Семинарски рад	15			
Посебна назнака за предмет:				
Име и презиме наставника који је припремио податке: др Мира Спремо, ванредни професор				

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО		

Назив предмета	СОЦИЈАЛНА ИНТЕГРАЦИЈА ОСОБА СА ОНЕСПОСОБЉЕЊЕМ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕCTS бодова
	изборни	5.	1 П + 2 КЛВ (45)	3
Наставници и сарадници:	Проф. др Славица Јандрић, редовни професор, шеф катедре; Проф. др Гордана Стефановски, ванредни професор; Доц. др Тања Ножица; мр sc. Драшко Пртина, виши асистент; мр sc. Теодора Талић, виши асистент; Леонида Крминац, стручни сарадник			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
Циљ изучавања предмета је првенствено упознавање са различитим последицама обољења и повреда на физичко, психичко, емотивно, психолошко и когнитивно здравље ових особа, које имају различита функционална ограничења у оквиру активности самозбрињавања и активности свакодневног живота, као и њихове могућности за превазилажење препрека у току интеграције или реинтеграције у породицу и друштвену заједницу. У току изучавања овог предмета, циљ је и упознавање са предпрофесионалним и професионалним функционисањем и оспособљавањем ових особа у односу на захтјеве ранијег или новог радног мјеста, како би се омогућило њихово максимално могуће укључивање у друштвену заједницу.	
Исходи учења (стечена знања):	
Студент ће имати развијен савремен, хуманистички и етички приступ особи са функционалним дефицитом и онеспособљењем, стећи ће неопходна знања о различитим последицама обољења и повреда на физичко, психичко, емотивно, психолошко и когнитивно здравље ових особа, које имају различита функционална ограничења. На пољу вјештина последице процеса учења, савладаће и усвојити вјештине у процјени степена функционалних ограничења пацијената, као и очуваности његових потенцијала, физичких и психосоцијалних. Студент ће бити оспособљен за рад са пацијентима на плану осамостаљивања и независности, као и за комуникационе и едукативне вјештине и способност да утиче на мотивацију болесних и повријеђених у процесу рехабилитације и социјалне интеграције, као и чланова његове породице и шире друштвене заједнице.	
Компетенције:	
1, 2, 3, 4, 6, 7, 8 (погледати прилог Компетенције).	
Садржај предмета:	

Упознавање са савременим, хуманистичким и етичким приступом особама са функционалним дефицитом и онеспособљењем, стицање неопходних знања, не само о процесу њега у хабилитацији и рехабилитацији, већ и на пољу вјештина у психосоцијалном оспособљавању. Савладавање и усвајање вјештине у тестирању степена функционалних ограничења пацијената, као и очуваности његових потенцијала, физичких и психосоцијалних, на основу чега ће заједно са другим члановима рехабилитационог тима бити у могућности да планира даље оспособљавање ових особа. На основу степена функционалног дефицита особе са онеспособљењем, као и услова средине у коју се враћа, оспособљава се за процјену могућности функционисања ових особа у заједници у новим околностима- у породици, са пријатељима, на радном мјесту и широј друштвеној заједници. На основу завршеног процеса учења, студент ће бити обучен да процијени и идентификује промјене које могу настати повратком у раније окружење и да објасни и предложи пацијенту, породици и ближем окружењу поступке и мјере за њихово превазилажење, познавајући функционалне могућности особа са онеспособљењем и баријере које се морају савладати ради социјалне интеграције и реинтеграције.

Методe наставe и савладавање градива:

Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби, колоквија, консултација и самосталног рада студента.

Литература:

1. Јандрић, Ђ.С. (2009). *Основи Физикалне медицине и рехабилитације*.
2. Савић, К. и Миков, А. (2007). *Ре-Хабилитација деце и омладине*. Нови Сад: ОртоМедицс.
3. Јевтић Р. М. (1999). *Физикална медицина и рехабилитација*. Крагујевац: Медицински факултет Крагујевац
4. Јовић, С. (2004). *Неурорехабилитација*. Београд.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	4	Усмени / Писмени	50	
Колоквији	16			
Практични испит	30			

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Славица Јандрић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО		

Назив предмета	ЗДРАВСТВЕНА ЊЕГА У ПЕДИЈАТРИЈИ И ПЕДИЈАТРИЈА			
	Педијатријска пропедевтика; здравствена њега новорођенчади; здравствена њега дјеце и адолесцената; педијатрија			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	Обавезни	6.	3 П + 5 КЛВ (120) + 120 СП	11
Наставници и сарадници:	др Јелица Преодојевић-Самарцић, редовни професор; др Снежана Петровић-Тепић, доцент; др Гордана Радујковић-Букара, доцент; мр Драгица Јојић, виши асистент; Душка Јовић, ма, виши асистент; Драженка Видовић, стручни сарадник; Снежана Гаврановић, стручни сарадник; Жељка Кострешевећ, стручни сарадник; Гордана Паспаљ; стручни сарадник; Јелена Богићевић, стручни сарадник; Зорица Пејић, стручни сарадник			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
Усвајање актуелних теоријских и практичних знања и вјештина из области здравствене њега у педијатрији, поштујући физичке, психосоцијалне, духовне и културолошке факторе који могу утицати на дјететово здравље/болест. Оспособљавање да се стечена знања примјене у пракси као и у научно истраживачком раду.	
Исходи учења (стечена знања):	
Након одсулшаног колегија студент ће бити оспособљен да: спроводи здравствену његу здравог и болесног детета; дефинише и објаснити хитна стања у педијатрији и опише здравствену његу код витално угроженог дјетета; зна улогу медицинске сестре у спровођењу превентивне и куративне здравствене заштите; разумије значај и важности укључивања родитеља у бригу о дјетету/адолесценту; идентификује и разумије разлике у третману деце у различитим старосним групама; идентификује најчешће болести и основе њиховог лијечења; стручно процијени стање, постави сестринску дијагнозу, утврди степен и план њега, сачини програм реализације њега и равноправно учествује у тиму за дијагностику, лијечење, његу и рехабилитацију деце.	
Компетенције:	
1, 2, 3, 4, 5, 6 (погледати прилог Компетенције).	
Садржај предмета:	

Здравствена њега у неонатологији. Поступак са витално угроженим новорођенчетом у рађаони. Њега здравог и болесног дојенчета у првој години живота. Здравствена њега дјетета са обољењем кардио-респираторног система, дигестивног тракта, урогениталног тракта, ендокриног система. Здравствена њега дјетета са хематоонколошким и неуролошким обољењима. Дијете са посебним потребама.

Методe наставe и савладавање градива:

Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби, семинара, колоквија, консултација и самосталног рада студента. Вјежбе ће се изводити на Клиници за дјечије болести и Кабинету клиничких вјештина (уводне вј.прије клинике) приликом чега је студент дужан савладати процедуре (А, Б, Ц или Д нивоа оспособљености) из каталога клиничких вјештина. Стручна пракса (СП) ће се одвијати током школске године на Клиници за дјечије болести.

Литература:

1. Мардешкић, Д. и сур. (2010). *Педијатрија*. Загреб: Школска књига.
2. Бокоњић, Д. и сар. *Здравствена њега у педијатрији*. Фоча: Медицински факултет.
3. Предојевић-Самарцић, Ј., Петровић-Тепић, С. и Г.Букара-Радујковић – *наставни текстови*.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	4	Усмени / Писмени	50	100
Колоквиј	26			
Семинарски рад	20			

Посебна назнака за предмет:

У оквиру овог предмета студент ће обавити СП у укупном трајању од 120 часова (15 дана). Студент је дужан донијети на увид потписану евиденцију о обављеној СП.

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Јелица Предојевић-Самарцић, редовни професор и Душка Јовић, ма, виши асистент

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ

Студијски
програм:

СЕСТРИНСТВО

Назив предмета	ЗДРАВСТВЕНА ЊЕГА У ГИНЕКОЛИГИЈИ И АКУШЕРСТВУ И ГИНЕКОЛОГИЈА И АКУШЕРСТВО			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	6.	3 П + 4 КЛВ (105) + 100 СП	10
Наставници и сарадници	др Ненад Лучић, ванредни професор - шеф катедре; др Весна Ећим – Злојутро, редовни професор; др Јованић Небојша, редовни професор; др Ненад Бабић, редовни професор; др Сања Сибинчић, ванредни професор; др Бранка Чанчаревић – Ђајић, доцент; др Драгановић Драгица, доцент; мр Перендија Владимир, виши асистент; Александра Бабић, стручни сарадник; Сандра Радетић, стручни сарадник; Ољача Сандра, стручни сарадник; Кос Бранка, стручни сарадник;			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
СТИЦАЊЕ ЗНАЊА И ВЈЕШТИНЕ ИЗ ОБЛАСТИ ГИНЕКОЛОГИЈЕ И АКУШЕРСТВА У ОБЛАСТИ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ ЖЕНЕ. Формирање лика медицинске сестре у области здравствене његе у гинекологији и акушерству, која показује знање о здравственом стању и болести пацијенткиње, доношењу исправних одлука приликом здравствене његе пацијенткиња и обезбијеђивање сигурности и приватности пацијенткиња. Утврђивање приоритета у здравственој њези пацијенткиња, ефикасна примјена методе лијечења, као и сарадња са медицинским тимом и породицом пацијенткиње.	
Исходи учења (стечена знања):	
Студент ће знати да примијени знање у едукативно и здравствено – васпитном раду са пацијенткињама. Имаће примјерено знање из биолошких и хуманих наука, знање о људском расту и развоју. Биће оспособљен поставити сестринску дијагнозу. Учествоваће у превенцији гинеколошких и акушерских обољења, дијагностици, лијечењу, њези пацијенткиња и бебе. Биће оспособљен осигурати сигурност и заштиту гинеколошке пацијенткиње, труднице, породиље, бабињаре и новорођенчета. Знати чувати професионалну тајну, усвојити професионално понашање. Оспособљен за самосталан рад у свим областима гинекологије и акушерства, као и квалитетно вођење медицинске документације.	
Садржај предмета:	

Дефиниција и основни појмови здравствене његе у гинекологији и акушерству. У оквиру теоретске наставе у гинекологији и акушерству се обрађују: Развој и неправилности развоја гениталних органа, Менструацијски циклус и његове неправилности, Животна доб жене, упални процеси вулве, вагине, цервикса, ендометријума, параметријума, аднекса мале карлице, Акутни абдомен у гинекологији, Дијагностички поступци у гинекологији, Бенигна и малигна обољења вулве, вагине, цервикса, утеруса, јајника, Ендометриоза, Брачни стерилитет, Планирање породице, Асистирана фертилизација, Контрацепција, Полно преносиве болести, Ургентна стања у гинекологији и акушерству, Најчешће гинеколошке операције – отворене и лапароскопске, Преоперативна припрема болеснице, Постоперативна њега болеснице, Дијагностика и трајање трудноће, Пренаталне дијагностичке процедуре, Ембриогенеза, раст, развој фетуса, Фетусне аномалије, Нормалан, атипични и патолошки порођај, Збрињавање новорођенчета, Вишеструка трудноћа, Индукција порођаја и побачаја, Опстретричке интервенције, Повреде порођајних канала у породу, Побачаји, Пуерперијум – физиолошки и патолошки, Лактација, Крварење у трудноћи, порођају и послје порођаја, Ектопична трудноћа, Обољења других органа и система и трудноћа, Претермински и посттермински порођај, Шок у опстретрицији, Царски рез, Новорођенче, Форензичка опстретриција. Документација и систем пружања здравствене његе и тимски рад. Сестринска функција и компетенција. Професионално понашање и професионално чување тајне.

Методe наставe и савладавање градива:

Настава се изводи у облику предавања, вјежби, колоквијума и консултација. Вјежбе ће се изводити на Гинеколошко – акушерској Клиници, гдје ће студент бити дужан да савлада процедуре из каталога клиничких вјештина.

Литература:

1. Ећим-Злојутро В., Лучић Н., Миличевић С., Љ. Вишекруна. *Гинекологија и акушерство са здравственом његом*. Банја Лука 2013.
2. Кулић Љ. *Здравствена њега 1 и 2*. Београд 2011.
3. Шимић Ц., Шимић М., Перић О. *Гинекологија и перинатологија са здравственом његом*: Мостар 2005.
4. Проф. др Ненад Лучић (шеф катедре), Проф. др Весна Ећим-Злојутро, Проф. др Јованић Небојша, Проф. др Ненад Бабић, Проф. др Санја Сибинчић - *Наставни текстови*

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	4	Усмени / Писмени	50	100
Колоквиј (и)	16			
Семинарски рад	30			

Посебна назнака за предмет:

У оквиру овог предмета студент ће обавити СП у укупном трајању од 100 часова (12,5 дана). Студент је дужан донијети на увид потписану евиденцију о обављеној СП.

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Ненад Лучић, ванредни професор

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ

Студијски
Програм(и)

СЕСТРИНСТВО

Назив предмета	ОРГАНИЗАЦИЈА И МЕНАџМЕНТ У ЗДРАВСТВЕНОЈ ЊЕЗИ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	6.	1 П + 1 С + 1 КЛВ (45)	3
Наставници и сарадници:	др Мрко Станетић, редовни професор; Дарија Кнежевић, ма, виши асистент; мр Савка Штрбац, стручни сарадник; Силвија Гамбирожа, стручни сарадник			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходних година студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О ОСНОВАМА И ПРИНЦИПИМА ОРГАНИЗАЦИЈЕ И МЕНАџМЕНТА У СИСТЕМИМА, СА НАГЛАСКОМ НА ЗДРАВСТВО, КАО СИСТЕМА ЗА ПРУЖАЊЕ УСЛУГА У ДОМЕНУ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ СТАНОВНИШТВА. УПОЗНАВАЊЕ СА ФУНКЦИЈАМА МЕНАџМЕНТА, ИНТЕГРАЦИЈА ФУНКЦИЈЕ МЕНАџМЕНТА У ОРГАНИЗАЦИОНЕ СЛУЖБЕ. УПОЗНАВАЊЕ И СХВАТАЊЕ ОРГАНИЗАЦИОНИ МОДЕЛА СЛУЖБИ. СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О ПОЈМОВИМА КОНТРОЛЕ, МОНИТОРИНГА, ИСТРАЖИВАЊА И ОБЕЗБЈЕЋИВАЊА КВАЛИТЕТА.	
Исходи учења(стечена знања):	
Студент ће након одслушпаног колегија и положеног испита моћи да: дефинише фазе менаџмента и организацију сестринске службе; дефинише савремено лидерство као и теорије лидерства; правилно делегира послове у сестринској служби; да примјени стратегију мотивације; да организује и примјени тимски рад медицинских сестара/техничара и постигне аутономију у сестринству; упозна врсте планирања сестринске службе, кадровску политику; врши процјену квалитета у здравственим установама, посебно у здравственој њези; упозна увођење система квалитета и писање процедура за обезбјеђење квалитета.	
Компетенције:	
1, 2, 5, 7, 8, 9 (погледати прилог Компетенције).	
Садржај предмета:	
Дефинисање менаџмента. Историјски развој и теорије менаџмента. Планирање кадрова. Увођење у посао новопримљених радника. Едукација кадрова. Управљање здравственом његом. Обезбјеђење квалитета здравствене његе. Спровођење контроле, мониторинга и евалуације квалитета здравствене његе.	
Методе наставе и савладавање градива:	
Настава се изводи у облику предавања, израде семинарских радова, колоквија, консултација и самосталног рада студента.	
Литература:	

1. Ракић, С. и Антонић, Д. (2015). *Основе здравственог манаџмента*. Бања Лука: Апеирон.
2. Мићовић, П. (2008). *Здравствени менаџмент*. Београд: Савремена администрација
3. Миловић, Љ. (2004). *Организација здравствене његе са манаџментом*. Београд: Научна књига.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	10	Усмени / Писмени	50	100
Колоквиј	20			
Семинарски рад	20			

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Мирко Станетић, редовни професор; Дарија Кнежевић, ма, виши асистент; Силвија Гамбирожа, стручни сарадник.

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ

Студијски
програм:

СЕСТРИНСТВО

Назив предмета	ИСХРАНА И ДИЈЕТЕТИКА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	6.	1 П + 1 С + 1 КЛВ (45)	3
Наставници и сарадници:	др Нађа Васиљевић, редовни професор; др Драгана Стојисављевић, доцент; др Весна Рудић Грујић, доцент; мр Љиљана Станивук, виши асистент; мр Милкица Грабеж, виши асистент;			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
	Према правилима студирања на I циклусу студија.

Циљеви изучавања предмета:

Студенти треба да овладају знањем о значају исхране за здравље и потенцијалној улози исхране у превенцији болести као и улози и значају нутритивне његе у оквиру превенције и лијечења одређених болести. Циљ предмета је и да се студент оспособи да спроводи, контролише, евалуира и води евиденцију свих етапа процеса нутритивне његе болесника. Студенти треба да овладају и техникама за провођење промоције здравља у заједници у циљу унапређења исхране и техникама тимског рада.

Исходи учења (стечена знања):

Студент стиче знање о храни, њеним конституентима; потребама у макро и микронутријентима; Студент ће моћи да процијени стање ухрањености коришћењем више различитих метода у зависности од доби и стања пацијента. Студент ће бити оспособљен да примени стечена знања у провођењу процеса нутритивне његе за пацијенте којима је ординирана медицинска нутритивна терапија од стране дијетотерапеута. Студент ће бити оспособљен да учествује у организацији и расподјели obroка у болничком окружењу. Студент ће бити обучен за тимски рад у процесу пружања нутритивне његе. Студент ће бити оспособљен да учествује у активностима унапређења исхране, медицинске нутритивне превенције, промоције здравља и превенције обољења на популационом нивоу.

Компетенције:

6 (погледати прилог Компетенције).

Садржај предмета:

Храна. Контрола критичних тачака у процесу припреме и дистрибуције хране у здравственим установама. Принципи правилне исхране. Методологија процјене стања ухрањености. Енергетске потребе. Макро и микронутријенти. Исхрана различитих популационих група. Увод у клиничку исхрану са основама медицинске нутритивне његе. Значај нутритивне његе. Провођење нутритивне његе у здравственој установи. Здравствено-еколошки аспект физичке активности. Значај мултидисциплинарног приступа и стварање мултидисциплинарних тимова у провођењу процеса клиничке нутриције. Алатке за провођење мјера усмјерених на промоцију здравља, унапређење исхране и превенцију обољења.

Методe наставe и савладавањe градива:

Настава се изводи у облику предавања, семинара, колоквија, консултација и самосталног рада студента.

Литература:

1. Јорга, Ј. (2013). *Хигијена*. Београд: Медицински факултет.
2. Васиљевић, Н. (2015). *Практикум из хигијене са медицинском екологијом*. Београд: Медицински факултет.
3. Штимац Д, Крзнарић Ж, Вранешић Бендер Д, Обровић Глишић М. *Дијетотерапија и клиничка прехрана*. Медицинска наклада, Загреб, 2014.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	10	Усмени	50	100
Практични дио	20			
Семинарски рад	20			

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Драгана Стојисављевић, доцент

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
	Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО	

Назив предмета	ЗДРАВЉЕ МЛАДИХ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	изборни	6.	1 П + 1С + 1 КЛВ (45)	3
Наставници и сарадници:	Др Јелица Преодојевић Самарџић, редовни професор; др Снежана Петровић-Тепић, доцент; др Гордана Радујковић-Букара, доцент;			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
	Према правилима студирања на I циклусу студија.

Циљеви изучавања предмета:
Упознати студенте с теоријским основама превенције поремећаја у понашању и ризичним понашањем дјецe и младих.

Исходи учења (стечена знања):
СТИЦАЊЕ основних знања из области најчешћих медицинских проблема адолесцентске доби као и основа превенције ризичног понашања у тој доби.

Компетенције:
6 (погледати прилог Компетенције)

Садржај предмета:
Рана, средња и касна адолесценција; Тјелесни и когнитивни развој; Развој сексуалности; Адолесцентни хомосексуализам; Епидемиологија адолесцентних болести; Специфичности здравствене његе адолесцената; Поремећај понашања; Тровања; Превенција поремећаја у понашању и ризичних понашања;

Методe наставе и савладавање градива:
Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби, семинара, онсултација и самосталног рада студента.

Литература:
1. Мардешић Д. <i>Педијатрија</i> . Загреб: 2002.

Облици провере знања и оцјењивање:				
Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	5	Усмени	50	100
Практични дио				
Семинарски рад	45			

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Јелица Предојевић Самарџић, редовни професор

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ

Студијски програм:

СЕСТРИНСТВО

Назив предмета	СЕСУАЛНО И РЕПРОДУКТИВНО ЗДРАВЉЕ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	изборни	6.	1 П + 2 КЛВ (45)	3
Наставници и сарадници:	др Ненад Лучић, ванредни професор - шеф катедре; др Весна Ећим – Злојутро, редовни професор; др Јованић Небојша, редовни професор; др Ненад Бабић, редовни професор; др Сања Сибинчић, ванредни професор; др Бранка Чанчаревић-Ћајић, доцент; др Драгановић Драгица, доцент; мр Перендија Владимир, виши асистент; Александра Бабић, стручни сарадник; Сандра Радетић, стручни сарадник; Ољача Сандра, стручни сарадник; Кос Бранка, стручни сарадник;			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
СТИЦАЊЕ ЗНАЊА И ВЈЕШТИНЕ ИЗ ОБЛАСТИ ГИНЕКОЛОГИЈЕ У ОБЛАСТИ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ ЖЕНЕ. Формирање лика медицинске сестре у области здравствене његе у гинекологији, која показује знање о здравственом стању и болести пацијенткиње, доношењу исправних одлука приликом здравствене његе пацијенткиња и обезбијеђивање сигурности и приватности пацијенткиња. Утврђивање приоритета у здравственој њези пацијенткиња, ефикасна примјена методе лијечења, као и сарадња са медицинским тимом и породицом пацијенткиње.	
Исходи учења (стечена знања):	
Студент ће знати да примијени знање у едукативно и здравствено – васпитном раду са пацијенткињама. Имаће примјерено знање из биолошких и хуманих наука, знање о људском расту и развоју. Биће оспособљен поставити сестринску дијагнозу. Знати чувати професионалну тајну, усвојити професионално понашање. Оспособљен за самосталано и квалитетно вођење медицинске документације.	
Компетенције:	
6 (погледати прилог Компетенције)	
Садржај предмета:	
Дефиниција и основни појмови здравствене његе у гинекологији. У оквиру теоретске наставе у гинекологији се обрађују: Полни хормони; Транссексуалне – полно преносиве – болести; Ризично понашање као фактори ризика (пушење, алкохол, дрога...) Савјетовалиште. Приступ информацијама.	
Методe наставе и савладавање градива:	
Настава се изводи у облику предавања, вјежби, колоквијума и консултација. Вјежбе ће се изводити на Гинеколошко – акушерској Клиници.	
Литература:	

1. Ећим-Злојутро В., Лучић Н., Миличевић С., Љ. Вишекруна. *Гинекологија и акушерство са здравственом његом*. Бања Лука 2013.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	5	Усмени	50	100
Практични дио	45			
Семинарски рад				

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Ненад Лучић, ванредни професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО		

Назив предмета	ЊЕГА У ПРИМАРНОЈ ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ, ПОРОДИЦИ И ЗАЈЕДНИЦИ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	7.	3 П + 3 КЛВ (90) + 120 СП	10
Наставници и сарадници:	др Гордана Тешановић, редовни професор, Шеф Катедре породичне медицине; др Косана Станетић, доцент; др Верица Петровић, доцент; др Сузана Савић, доцент; и стручни сарадници из области здравствене његе			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
Едукација студента о начину рада у породичној медицини, промоцији здравља и превенцији масовних незаразних болести, вјештинама комуникације, сестринском процесу и процјени породице, као и најчешћим здравственим проблемима због којих се пацијенти јављају на преглед у породичну медицину.	
Исходи учења (стечена знања):	

Студент ће бити оспособљен да: зна програм превенције масовних незаразних болести и скрининг малигних болести у Републици Српској; Добро влада вјештинама вербалне и невербалне комуникације; Познаје, примјењује и проводи сестрински процес и процјену породице; Обавља свеобухватну геријатријску процјену и едукован је о најчешћим здравственим проблемима старије популације; Разликује пацијенте обољеле од астме и хроничне опструктивне болести плућа, користи "пеак флоу метер", едукује пацијенте о направама за унос лијекова инхалаторним путем; Препозна најчешће гастроинтестиналне проблеме; Едукује пацијенте о правилном начину исхране; Препозна најчешће педијатријске проблеме и проблеме адолесцентне популације; Идентификује пацијенте са менталним поремећајима (анксиозни поремећаји, депресија, посттравматски стресни поремећај) и практикује мјере супортивне психотерапије; Идентификује најважније ризикофакторе за оболијевање од кардиоваскуларних болести, едукује пацијенте о редукцији фактора ризика, пружа здравствене услуге овим пацијентима у договору са ординирајућим доктором; Едукује жене о репродуктивне доби о важности "Папа" теста у раном откривању карцинома грлића материце; Едукује жене о редовном самопрегледу дојки и мамографском прегледу; Препознаје пацијенте који су у повећаном ризику за оболијевање од остеопорозе; Препознаје пацијенте са најчешћим генитоуринарним проблемима; Препознаје пацијенте који су у ризику за оболијевање од дијабетес мелитуса, познаје циљне вриједности гликемије, гликолизираниог хемоглобина и других метаболичких параметара; Едукује пацијента о начину апликације инсулина, правилном руковању глукометром; Едукује пацијенте о мјерама за превенцију дијабетесног стопала, те посједује знање и вјештине за обављање прегледа стопала примјеном најлонског монофиламента и звучне виљушке у циљу откривања дисталне симетричне полинеуропатије; Едукован је о начину примјене лијекова за отклањање бола; Пружа услуге болесницима којима је потребна палијативна њега; Препознаје пацијенте који злоупотребљавају алкохол и дроге; Препознаје жртве насиља у породици, пружа им неопходну подршку; Препознаје пацијенте са најчешћим мускулоскелетним и неуролошким проблемима.

Компетенције:

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 (погледати прилог Компетенције).

Садржај предмета:

Увод у породичну медицину. Промоција здравља и превенција масовних незаразних болести. Менаџмент промјена. Вјештине комуникације. Сестрински процес и процјена породице. Основе исхране. Педијатријски проблеми. Адолесцентски проблеми. Здравствена заштита старије популације. Кардиоваскуларни проблеми. Пулмонални проблеми. Гастроинтестинални проблеми. Дијабетес мелитус. Генитоуринарни проблеми. Здравље жена. Депресија. Синдром анксиозности. Посттравматски стресни поремећај. Неуролошки проблеми. Мускулоскелетни проблеми. Онкологија и палијативна њега. Насиље у породици. Злоупотреба алкохола и дрога.

Методe наставе и савладавање градива:

Настава се изводи у облику предавања, клиничких вјџби, семинара, колоквија, консултација и стручне праксе студената.

Литература:

1. Скрипта и уџбеник у изради.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	20	Писмени	50	100

Колоквиј	15			
Семинарски рад	15			
Посебна назнака за предмет:				
У оквиру овог предмета студент ће обавити стручну праксу (СП) у укупном трајању од 120 часова (15 дана). Студент је дужан донијети на увид потписану евиденцију о обављеној СП.				
Име и презиме наставника који је припремио податке: др Гордана Тешановић, редовни професор, Шеф Катедре породичне медицине				

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО		

Назив предмета	ПАЛИЈАТИВНА ЊЕГА			
	Њега на крају живота; менаџмент бола			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	7.	1 П + 3 КЛВ (60) + 40 СП	5
Наставници и сарадници:	др Зденка Гојковић, ванредни професор; Силвија Гамбирижа, стручни сарадник			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
Увођење у филозофију и праксу палијативног збрињавања. Развој знања, вјештина и ставова потребних за лијечење и његу терминално обољелих пацијената. Пружање помоћи (психолошке, социјалне, емоционалне и духовне) обољелом и члановима породице у тиму са љекарима и другим немедицинским особљем.	
Исходи учења (стечена знања):	
Студент ће након завршеног предавања и вјежби моћи да: препозна кључне појмове и принципе палијативне његе; препозна најчешће симптоме: бол, мучнина, конфузија, опструкција цријева, дезоријентација; процјењује реакцију болесника на примјењене интервенције; процјени потребу за укључивањем других стручњака из тима; препозна промјене код болесника током посљедних дана његовог живота;	
Компетенције:	
1, 2, 3, 4, 5, 6 (погледати прилог Компетенције).	
Садржај предмета:	
Палијативна и потпорна њега у онкологији. Здравствена њега болесника у терминалном стадијуму болести. Холистички, системски и индивидуализиран приступ болеснику. Утврђивање најчешћи симптома и начин њиховог збрињавања. Бол у онколошких болесника. Специфичности везане уз примјену наркотика.	
Методе наставе и савладавање градива:	
Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби, колоквија, консултација и самосталног рада студента. Приликом извођења вјежби студент је дужан да савлада процедуре (А, Б, Ц или Д нивоа оспособљености) из каталога клиничких вјештина. Стручна пракса (СП) ће се одвијати током школске године.	
Литература:	

1. Шамија, М. (2010). *Потпорно и палијативно лијечење онколошких болесника.*
2. Предраг, Б. (1997). *Онколошки приручник за медицинске сестре-техничаре.*
3. Јовановић, Д. (2008). *Основи онкологије и палијативна њега онколошких болесника.*
4. Јаковљевић, Б.(2015). *Основе клиничке онкологије са радиотерапијом.*

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	4	Усмени / Писмени	50	100
Колоквиј	16			
Практични испит	30			

Посебна назнака за предмет:

У оквиру овог предмета студент ће обавити СП у укупном трајању од 40 часова (5 дана). Студент је дужан донијети на увид потписану евиденцију о обављеној СП.

Име и презиме наставника који је припремио податке: Силвија Гамбирожа, стручни сарадник

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО		

Назив предмета	ЗДРАВСТВЕНА ЊЕГА ОНКОЛОШКИХ БОЛЕСНИКА И ОНКОЛОГИЈА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	7.	2 П + 4 КЛВ (90) + 25 СП	6
Наставници и сарадници:	др Зденка Гојковић, ванредни професор; Силвија Гамбирижа, стручни сарадник			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
<p>Стицање знања и вјештина везаних уз опште појмове о малигним обољењима. Превенција малигнух обољења. Стицање знања и вјештина везаних уз специфичности здравствене његе онколошког болесника. Пружање помоћи обољелим у току разних коморбидитета и компликација које настају током онколошког лијечења.</p>	
Исходи учења (стечена знања):	
<p>Студент ће након одслушаног предавања и вјежби моћи да: дефинише патофизиолошке промјене у организму онколошког болесника; учествује у планирању и спровођењу дијагностичких процедура; учествује у планирању и спровођењу терапијских процедура; превенира и препозна основне компликације лијечења онколошког болесника; примјени разне комуникацијске вјештине са болесником и његовом породицом; самостално и као члан тима планира, проводи и евалуира сестринске интервенције; проводи едукацију и превенцију малигнух обољења;</p>	
Компетенције:	
1, 2, 3, 4, 5, 6 (погледати прилог Компетенције)	
Садржај предмета:	
<p>Општи приказ малигног обољења. Рано откривање малигног обољења. Дијагностички поступци у онкологији. Одређивање стадијума болести. Терапијски приступи. Специфичност канцера. Компликације у онкологији.</p>	
Методe наставе и савладавање градива:	
<p>Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби, семинара, консултација и самосталног рада студента. Стручна пракса (СП) ће се одвијати током школске године.</p>	
Литература:	

1. Матић, Ђ. (2001). *Здравствена њега у интрној медицини.*
2. Бошковић, С. (2012). *Здравствена њега у онкологији.*
3. Јовановић, Д. (2008). *Основи онкологије и палијативна њега онколошких болесника.*
4. Јаковљевић, Б. *Основе клиничке онкологије са радиотерапијом.*
5. Шамија, М. (2010). *Потпорно и палијативно лијечење онколошких болесника.*

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави и активност	10	Усмени / Писмени	50	100
Практични испит	20			
Семинарски рад	20			

Посебна назнака за предмет:

У оквиру овог предмета студент ће обавити СП у укупном трајању од 25 часова (3 дана). Студент је дужан донијети на увид потписану евиденцију о обављеној СП.

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Зденка Гојковић, ванредни професор и Силвија Гамбирожа, стручни сарадник

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО		

Назив предмета	НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИ РАД У ЗДРАВСТВЕНОЈ ЊЕЗИ			
	Сестринска пракса заснована на доказима			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	7.	1 П + 1 С + 1 В (45)	3
Наставници и сарадници:	Др Зоран Вујковић, редовни професор; др Милош Стоиљковић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
Основни циљ предмета Научноистраживачки рад у здравственој њези је изучавање научних метода и методолошких поступака у биомедицинским истраживањима у здравственој њези са посебним акцентом на сестринску праксу која је заснована на доказима као и за развијање одређене креативности.	
Исходи учења (стечена знања):	
Студент ће бити оспособљен да уочава, формулише и рјешава проблеме из области научноистраживачког рада у здравственој њези.	
Компетенције:	
1, 2, 4, 5, 9 (погледати прилог Компетенције).	
Садржај предмета:	
Увод и значај научноистраживачког рада у здравственој њези и сестринске праксе засноване на доказима. Научни метод и методолошки поступак у медицинским наукама. Класификација и подјела науке према областима и нивоима истраживања. Основне карактеристике истраживања у медицини и класификација истраживања у вези са здрављем. Биомедицинска истраживања и базични принципи биоетике. Општа, посебна и експериментална методологија. Презентација резултата истраживања. Формулисање хипотезе и експериментално провјеравање хипотезе. Клинички експеримент и фазе у истраживачком процесу. Евалуациона истраживања. Истраживање у јавноздравственим наукама.	
Методџ наставџ и савладавање градива:	
Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјџбџ, колоквија, консултација и самосталног рада студента.	
Литџратура:	
1. Ристановић, Д. и Дачић, М. (2003). <i>Основи методологије научноистраживачког рада у медицини</i> . Београд. 2. Марушић, М. (2008). <i>Увод у знанствџени рад у медицини</i> . 4.издање: Загреб: Медицинска наклада. 3. Савић, Ј. (2001). <i>Како написати, објавити и вредновати научно дело у биомедицини</i> . Београд: Култура.	

Облици провјере знања и оцјењивање:				
Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	4	Усмени / Писмени	50	100
Колоквији				
Семинарски рад	46			
Посебна назнака за предмет:				
Име и презиме наставника који је припремио податке: др Зоран Вујковић, редовни професор				

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО		

Назив предмета	СОЦИОЛОГИЈА ЗДРАВЉА, БОЛЕСТИ И МУЛТИКУЛТУРА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	7.	2 П + 1 С (30)	3
Наставници и сарадници:	др Живана Гаврић, редовни професор;			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени предмети из предходне године	Према правилима студирања на I циклусу студија.

Циљеви изучавања предмета:

Стицање знања и вјештина како би се осигурала стручна и сигурна здравствена заштита адекватна за потребе појединца, породице и групе, као и заједнице за које је медицинска сестра одговорна, узимајући у обзир развој научног и техничког знања, као и захтјева квалитета и сигурности, који је усвојен у складу са прописима и правилима професионалног понашања. Оспособљавање за само-процјене, дијагнозе, планирања и пружања интегрисане здравствене њега која се фокусира на здравствени исход процјеном утицаја ситуације, позадина и пружена њега, кроз смјернице. Разумјевање и примјену теоријских и методолошких темеља и принципа као и кориштења хитних мјера на основу научних доказа и расположивих ресурса. Упознавање са мјерама здравствене заштите и улоге здравствених установа и здравствених радника у њеном остварењу, кроз праћење обима и квалитета рада истих. Самостално успостављање механизма за процјену и процес за континуирано унапређивање квалитета, узимајући у обзир научни, технички и етички развој. Упознавање са начином оцјењивања здравља код цјелокупног становништва као и код појединих групација становништва (дјеца, адолесценти, омладина, жене, старе особе, особе са инвалидитетом). Упознавање и проучавање индикатора о становништву и о обољењима, те разумјевање друштвених и културних оквира у понашању појединца и заједнице и утицаја истих на њихово здравље. Да се оспособе за аутономију стицања, кориштења и размијене информација између пацијента и здравствених радника и здравствених установа и заједнице. Да самостално координишу његу за групе пацијената и интердисциплинарни рад према заједничком циљу пружања квалитетне здравствене заштите и сигурности пацијента у складу са њиховим правима.

Исходи учења (стечена знања):

Да препозна биолошке, социјалне, психолошке и факторе ризика за здравље људи. Да упозна потребу за психо-социјалним и вјерским потребама, особе, пацијената и породице у циљу да их обухвати у њиховом лијечењу. Да процјени физичке, психичке и социо-културолошке аспекте појединца, групе као и заједнице. Да идентификују захтјеве и потребе за здравственом његом појединаца и групе током њиховог животног циклуса. Да изврше процјену за захтјевима и потребама за здравственом његом са индикацијом и коришћењем здравствених ресурса. Да идентификује и прикупи доказе о активностима здравствене заштите. Да води правилно евиденцију и користи правилно медицинску документацију. Да оцјени спровођење планова заштите, на начин да се оспособи за груписање и обраду података, те процјени ефикасности спроведених акција уз презентовање података. Да се оспособи за спроведбу планова заштите који важе за његу језика и међународну номенклатуру. Да знају улоге и одговорности различитих чланова друштвеног и здравственог тима и да препознају важност интердисциплинарне (мултидисциплинатне) интервенције и рада. Да препознају утицај различитих друштвених фактора који утичу на здравље и здравствену његу. Да идентификује однос између биолошких, културних и социјалних аспеката у дјеловању на процес здравља и болести. Да објасни како различите здравствене социолошке теорије могу помоћи здравственој организацији да пружи разумну његу и у складу са социјалном, економском, политичком и културном разноликошћу. Да препознају како начин живота, здравствене навике и искуства појединца и групе у систему здравствене заштите одређују и утичу на болести. Да објасни разноликост понашања и тражења помоћи када се појаве симптоми болести. Да комуницира јасно, показујући поштовање и демократију, са здравственим тимом, пацијентима, породицама и заједницама узимајући у обзир мултикултурални контекст и у складу са интернационалним етичким кодексом за здравствене раднике. Да утврди јасне циљеве, заједно са колегама, као и са мултидисциплинарним тимом да постигну заједничке циљеве, прихватајући неопходне промјене да достигну тај циљ. Да преузме одговорности у улози члана интердисциплинарног тима. Да покажу став и усмјерење ка континуираном побољшању и да се посвети тимском раду.

Компетенције:

2 (погледати прилог Компетенције)

Садржај предмета:

Развој, дефиниција и предмет изучавања социјалне медицине (јавно здравље); -Здравље и фактори који утичу на здравље;-Здравствена заштита и мјере на заштити здравља; -Мјесто остваривања здравствене заштите; -Улога здравствених установа и здравствених радника у систему здравствене заштите; -Мјерење обима и квалитета рада здравствених радника и здравствених установа; -Процјена квалитета рада -Методологија проучавања здравља становништва; -Демографски и здравствени индикатори-историјски појмови и најновија збивања; -Морбидитет; -Основне вјештине у односу на бригу о појединцима, групама и породицама током животног циклуса у различитим окружењима; -Здравствена заштита дјече, адолесцената и омладине; -Здравствена заштита жена и планирање породице; -Здравствена заштита лица са инвалидитетом; - Здравствена заштита старих особа; -Социлошко медицински значај менталног здравља, и масовних незаразних болести (кардиоваскуларне болести, малигне болести и др); - Социлошко медицински значај болести зависности, заразних болести и повреда; -Значај интернационалне класификације болести и узрока смрти (МКБ) за праћење морбидитета и морталитета у становништву; -Медицинска евиденција и документација; -Међународна здравствена сарадња; -Проток информација у здравственом систему. Е-здравље; -Интердисциплинарни рад; -Документи међународних организација и Европске Уније (ЕУ), о квалитету и стандардима као и о безбједности и правима пацијената, палијативна њега; -Мултикултурална њега, рад са мултикултуралним клијентима и у мултикултуралним заједницама; -Социјални маркетинг; -Пренос знања; -Принципи здравствене његе, укључујући здравствену заштиту појединца и континуитет заштите;

Методe наставe и савладавање градива:

Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби, колоквија,семинара, консултација и самосталног рада студента те завршни испит

Литература:

1. Јаковљевић Ђ, Грујић В. *Социјална медицина*. Нови Сад, 2005.
2. European Centre for Disease Prevention and Control. Social media strategy development-A guide to using social media for public health communication. Stockholm: ECDC; 2016
3. Adapted from WHO Regional Office for Europe (2013). WHO EURO Health Systems Governance Learning Package. Participant Handbook. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe.
4. Извјештаји Свјетске здравствене организације (WHO) из области здравља на глобалном, регионалном нивоу, идр.

Помоћна литература:

1. WHO, Health communication, social marketing and advocacy. WHO Geneva, Switzerland, 2011.
European Commission: Public Health, Social trend, Health indicators. http://ec.europa.eu/health/index_en.htm
2. Гаврић Ж. *Примјена статистике у медицини*. Треће издање, Медицински факултет, Бања Лука, 2013.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	10	Писмени	20	100
Колоквији	10	Усмени	50	
Семинарски рад	10			

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Живана Гаврић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
	Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО	

Назив предмета	СЕСТРИНСТВО У ЗАЈЕДНИЦИ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	изборни	7.	1 П + 2 КЛВ (45)	3
Наставници и сарадници:	др Гордана Тешановић, редовни професор, Шеф Катедре породичне медицине; доц. др Косана Станетић, доцент; доц. др Верица Петровић, доцент; Доц. др Сузана Савић, доцент; и стручни сарадници из области здравствене његе			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
<p>Едукација студената о начину рада у медицинске сестре у заједници, пружању услуга кућне његе и едукације пацијената у кућним условима, промоцији здравља, превенцији и раном откривању болести и редукцији фактора ризика за њихов настанак, вјештинама добре комуникације, апликацији парентералне терапије и третману рана у кућним условима и вођењу сестринске документације.</p>	
Исходи учења (стечена знања):	
<p>Студент ће бити оспособљен да зна и разумије развој сестринства у заједници, да промовише здравље у породици и заједници, учествује у превенцији болести, процјењује, његује пацијенте у кућним условима, планира и имплементира његу и здравствену заштиту за кориснике здравствене заштите у њиховим домовима или заједници према физичким, менталним и духовним потребама и доби, да влада вјештинама добре комуникације, доноси одлуке о њези у здрављу и болести засноване на доступним доказима и етичким принципима, пружа здравствену његу током рехабилитације, проводи палијативну његу, одржава професионалне односе са другим члановима тима, тежи да оснажи заједницу, породицу и пацијента као појединца, прихвати ауторитет и одговорност за своје акције и одлуке, те води адекватну сестринску документацију.</p>	
Компетенције:	
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 (погледати прилог Компетенције).	
Садржај предмета:	
<p>Реформа здравственог система у Републици Српској. Превенција и контрола незаразних болести. Дефиниција сестринства, развој и улога сестринства у заједници. Сестринска процјена пацијента и породице. Превентивна њега сестре у заједници. Куративна њега сестре у заједници. Комуникацијске вјештине сестре у заједници. Палијативна њега. Третман и процјена ране у кућним условима. Едукативни програми сестре у заједници. Вођење сестринске документације. Етички аспекти његе сестре у заједници. Мјере заштите при раду сестре у заједници.</p>	

Методе наставе и савладавање градива:

Настава се изводи у облику предавања, клиничких вјежби, семинара, колоквија, консултација.

Литература:

Скрипта

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	20	Писмени	50	100
Колоквиј	15			
Семинарски рад	15			

Посебна назнака за предмет:

У оквиру овог предмета студент ће бити у обавези да прати предавања и обавља клиничке вјежбе.

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Гордана Тешановић, редовни професор, Шеф Катедре породичне медицине

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО		

Назив предмета	ИЗАБРАНЕ ТЕМЕ ИЗ ЗДРАВСТВЕНА ЊЕГА У ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГИЈИ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	изборни	7.	1 П + 2 КЛВ (45)	3
Наставници и сарадници:	др Богдан Зрнић, редовни професор, Шеф катедре			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
Упознавање са најчешћом дерматовенеролошком патологијом, са основним принципима њега дерматовенеролошког болесника и дијагностичких и терапијских процедура код хоспиталних болесника, као и код рада са амбулантним болесницима.	
Исходи учења (стечена знања):	
Студент ће моћи да: идентификује промјене на кожи код најчешћих кожних обољења; процијени тежину обољења, да одреди тријажу и степен хитности, као и начин збрињавања дерматолошког болесника, да савлада принципе палијативне њега хроничних болесника, објасни болеснику које припреме су потребне код дијагностичких процедура, те да савлада дијагностичке процедуре код најчешћих дерматолошких обољења, као код миколошке дијагностике, алерголошких тестирања, дерматоскопије кожних тумора, код биопсије кожне лезије, као и дијагностике у оквиру болести које се преносе полним контактом.	
Компетенције:	
1, 2, 3, 4, 5, 6 (погледати прилог Компетенције).	
Садржај предмета:	
Структура коже и кожних аднекса. Кожне патолошке промјене (ефлоресценце). Функција коже. Основни принципи у постављању дијагнозе кожних обољења. Најчешће дијагностичке методе у дерматовенерологији. Терапија у дерматовенерологији. Болести изазване микроорганизмима (вирусне, гљивичне и бактеријске инфекције), паразитарна обољења, егзантеми, алергијска обољења, дерматитиси (дисхидротични, нумуларни екцем, ирритативни контактни дерматитис, инфективни екцем, атопијски дерматитис). Колагеноваскуларна обољења. Аутоимуне булозне дерматозе. Пурпура и васкулитис. Пруритус и прурито. Еритродермија. Папулосквамозна обољења. Болести кожних аднекса (длаке, ноката и жлијезда). Неурокутана обољења. Циркулаторна обољења коже. Туберкулоза коже. Нодозне дерматозе. Лајмска борелиоза. Тумори коже, невуси, преканцерозна кожна обољења. Кожне манифестације мултисистемских болести. Болести које се преносе полним контактом. Педијатријска и геријатријска дерматологија. Дерматовенеролошка обољења у трудноћи.	

Методe наставe и савладавањe градива:

Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби, колоквија, консултација и самосталног рада студента..

Литература:

1. Зрнић, Б. и сар. (2012). *Дерматовенерологија*. Бања Лука: Медицински факултет.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	4	Усмени / Писмени	50	100
Колоквији	46			
Семинарски рад				

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Богдан Зрнић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО		

Назив предмета	ПЕДАГОГИЈА И МЕНТОРСКИ ПРОЦЕСИ У ЗДРАВСТВЕНОЈ ЊЕЗИ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	8.	1 П + 1 В + 1 С (45)	3
Наставници и сарадници:	др Бране Микановић, ванредни професор; ма Кристијан Поповић, виши асистент			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
Упознавање студената са фундаменталним питањима савремене педагогије и дидактике, те оспособљавање студената за креирање васпитно-образовног процеса.	
Исходи учења (стечена знања):	
Студенти ће бити способни да: препознају категоријалне педагошке појмове; примјењују савремену педагошку терминологију; разумију и тумаче предмет педагогије; препознају специфичности васпитања; дефинишу циљ и конкретизују задатке и исходе васпитања; идентификују садржаје основних подручја и садржаје за реализацију васпитања; анализирају улогу основних фактора у процесу васпитања; примјењују сазнања о васпитном раду; објасне темељне појмове дидактике; самостално креирају наставни процес; објасне стратегије и врсте учења; идентификују компетенције наставника; разумију вриједност интеркултуралног васпитања и објасне социјалне аспекте васпитања и васпитања у слободном времену.	
Компетенције:	
2, 4, 5, 9 (погледати прилог Компетенције).	
Садржај предмета:	
Научно одређење педагогије. Појмови у педагогији (васпитање, образовање, настава, оспособљавање). Однос педагогије и других наука. Васпитање – специфичан процес и дјелатност, моћи и границе васпитања. Циљ и задаци васпитања. Основна подручја васпитања. Подручја реализације васпитања (еколошко, сексуално и здравствено васпитање). Основни фактори васпитања. Васпитни рад. Дидактика – теорија наставе. Динамика наставног процеса (планирање, реализација, евалуација). Самостално и интерактивно учење. Компетенције савременог наставника. Интеркултурално васпитање. Тема по избору студената: Социјални аспекти васпитања и њихова научна утемељеност/Васпитање у слободном времену.	
Методе наставе и савладавање градива:	

Настава се изводи у виду интерактивно заснованих и мултимедијски подржаних предавања, индивидуализованих и интерактивних студентских вјежби и отворених дискусија, презентација семинарских радова и критичког осврта на прочитану литературу, колоквијума, консултација и самосталног рада студента.

Литература:

1. Микановић, Б. и Јевтић, Б. (2015). *ПЕДАГОГИЈА – основна знања о васпитању*. Лакташи: Графомарк.
2. Микановић, Б. (2016). *Научни развој педагогије и подручја васпитања*. Лакташи: Графомарк.
3. Бранковић, Д., Илић, М. (2010). *Увод у педагогију и дидактику*. Бања Лука: Цомесграфика.
4. Трнавац, Н. и Ђорђевић, Ј. (1998). *Педагогија*. Београд: Научна књига.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	4	Усмени / Писмени	50	100
Колоквиј (и)	30			
Семинарски рад	16			

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Бране Микановић, ванредни професор

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ

Студијски
програм:

СЕСТРИНСТВО

Назив предмета	ПРОМОЦИЈА ЗДРАВЉА			
	Вулнерабилне групе; здравствено васпитање; социјална медицина			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	8.	2 П + 2 КЛВ (60)	3
Наставници и сарадници:	Проф. др Гордана Тешановић, редовни професор, Шеф Катедре породичне медицине; доц. др Косана Станетић, доцент; доц. др Верица Петровић, доцент; Доц. др Сузана Савић, доцент; Социјална медицина: др Живана Гаврић, редовни професор; и стручни сарадници из области здравствене његе			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на 1 циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	Едукација студената о спровођењу мјера промоције здравља и превенције болести у примарној здравственој заштити/породичној медицини у циљу унапређења здравља и спречавање болести. Провођење наведених мјера ће обухватити грађане свих старосних група, а одвијаће се у здравственим установама, као и у заједници - вртићи, школе, предузећа, мјесне заједнице и друго. Едукација о вођењу медицинске документације у сестринској пракси.
Исходи учења (стечена знања):	Студент ће бити оспособљен да едукује грађане о повећању контроле над својим здрављем, унапређењу здравља и мјерама превенције болести; спроводи здравствено васпитне активности и надзор медицинских сестара/техничара и другог особља у тиму здравствене његе; процијени пушачки статус, степен зависности од пушења, као и методе за одвикавање од пушења; идентификује зависнике о алкохолу и психосктивним супстанцама, има адекватан приступ овим пацијентима и едукује вулнерабилне групе у превенцији злоупотребе алкохола и дрога; едукује вулнерабилне групе (адолесценте) о сексуално преносивим болестима; разумије принципе правилне исхране, те да корисницима здравствених услуга предложи адекватан начин исхране; укаже на значај редовне физичке активности и њеног утицаја на здравље; укаже на гојазност као фактор ризика за оболијевање од масовних незаразних болести, те да предложи нефармаколошке мјере за њено лијечење; идентификује особе под стресом, те да их обучава о методама за редукцију стреса; разумије и анализира кључне факторе ризика, као и принципе промоције здравља у циљу превенције кардиоваскуларних, малигних болести, хроничних опструктивних болести плућа и дијабетеса; разумије специфичности геријатријске популације и начине промоције здравља код ове популационе групе. Студент ће бити едукован о начину и важности вођења медицинске документације.
Компетенције:	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 (погледати прилог Компетенције).

Садржај предмета:

Принципи и концепт промоције здравља. Здравствена нега усмјерена на превенцију обољена и очување здравља. Здравствено васпитање. Кампањске превентивне активности у циљу промоције здравља. Превенција гојазности. Мјере промоције здравља у циљу превенције кардиоваскуларних болести. Мјере промоције здравља у циљу превенције хроничних опструктивних болести плућа. Мјере промоције здравља у циљу превенције шећерне болести. Мјере промоције здравља у циљу превенције малигних болести. Превенција болести зависности. Превенција сексуално преносивих болести. Принципи правилне исхране и редовне физичке активности. Стрес и релаксационе технике. Специфичности промоције здравља код геријатријске популације. Вођењу медицинске документације у сестринској пракси.

Методe наставe и савладавање градива:

Настава се изводи у облику предавања, клиничких вјежби, семинара, колоквија, консултација.

Литература:

Скрипта

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	20	Писмени	50	100
Колоквиј	15			
Семинарски рад	15			

Посебна назнака за предмет:

У оквиру овог предмета студент ће бити у обавези да прати предавања и обавља клиничке вјежбе.

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Гордана Тешановић, редовни професор, Шеф Катедре породичне медицине

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО		

Назив предмета	ПСИХОЛОГИЈА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	8.	2 П + 0 В + 1 С (45)	3
Наставници и сарадници:	др Нада Васелић, ванредни професор; мр Татјана Марковић-Басара, виши асистент			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
Квалитетнија и комплетнија услуга болеснику и његовој породици уважавајући психолошке факторе како у етиологији болести, тако и у процесу дијагностиковања, лијечења, рехабилитације и превенције.	
Исходи учења (стечена знања):	
Студент ће моћи да опише и разумије значај препознавања психолошких реакција као што су стрес, отпор према терапији и лијечењу, као и поједине физиолошке реакције које су повезане са психогеним факторима. Такође, студент ће научити да опише, разумије и анализира потребе хроничних пацијената, као и кључне појмове и принципе палијативне његе, те да препозна и разумије ризичне и заштитне факторе за провођење терапије и увођења одговарајућих промјена у стил живота.	
Компетенције:	
1, 2, 4, 6, 7 (погледати прилог Компетенције).	
Садржај предмета:	
Историјат схватања односа духа и тијела. Дефиниција психологије и основних појмова у психологији. Теоријске и примјењене гране психологије. Увод у здравствену психологију. Медицински и биопсихосоцијални модели болести и здравља. Понашање, здравље и примарна превенција. Реакције на симптом, болест и тражење стручне помоћи. Саопштавање дијагнозе. Стрес и физиолошке реакције на стрес. Стилкови и стратегије превладавања стреса. Однос и комуникација између медицинског особља и болесника. Психолошке реакције на хоспитализацију. Хроничне болести и хронична стања. Психолошки аспекти терминалних стања. Породица, здравље и болест.	
Методe наставе и савладавање градива:	
Настава се изводи у облику предавања, израде семинарских радова, колоквија, консултација и самосталног рада студента. Приликом предавања и излагања семинарских радова користиће се интерактивна метода, приказ случаја појединих болести те вјежбање појединих вјештина.	
Литература:	

1. Бергер, Д. (2002). *Здравствена психологија*. Београд: Друштво психолога Србије, Центар за примењену психологију.
2. Летић, Н. (2012). *Психопатологија дјеце и адолесцената*. Бања Лука: Филозофски факултет
3. Васелић, Н. (2015). *Психолошки приступи дјеци и адолесцентима са дијабетесом*. Бања Лука: Филозофски факултет.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	4	Усмени / Писмени	50	100
Колоквиј	30			
Семинарски рад	16			

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Нада Васелић, ванредни професор

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ

Студијски
програм:

СЕСТРИНСТВО

Назив предмета	СОЦИЈАЛНО И ЗДРАВСТВЕНО ЗАКОНОДАВСТВО			
	Правни аспекти здравствене његе			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	8.	2 П + 1 С (45)	3
Наставници и сарадници:	др Слађана Мирјанић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености	
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.	
Циљеви изучавања предмета:		
Основни циљ предмета Социјално и здравствено законодавство је изучавање закона и подзаконских аката којима се правним нормама регулишу права и обавезе корисника социјалне и здравствене заштите као и за развијање одређене креативности.		
Исходи учења (стечена знања):		
Студент ће бити оспособљен да уочава, формулише и рјешава проблеме из области социјалног и здравственог законодавства са посебним освртом на правне аспекте здравствене његе.		
Компетенције:		
1, 6, 8 (погледати прилог Компетенције).		
Садржај предмета:		
Увод и значај социјалног и здравственог законодавства у здравственој њези. Здравствена и социјална заштита, здравствено и социјално осигурање, заштита становништва од заразних болести, производња и промет лијекова и отрова, правни аспекти од зрачења у медицини, медицинско право за здравствене раднике, органи Републичке управе у области здравља, инспекцијски надзор у области здравља и законодавство ЕУ у здравству.		
Методе наставе и савладавање градива:		
Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вежби, колоквија, семинарски радова, консултација и самосталног рада студента.		
Литература:		
1. Мирјанић, С. (2014). <i>Здравствено законодавство</i> . Бања Лука. 2. Бабић, Е. (2008). <i>Здравствено законодавство</i> . Београд. 3. Дедић, С. (2010). <i>Социјално право</i> . Сарајево.		
Облици провјере знања и оцјењивање:		
Предиспитне обавезе	Завршни испит	Укупно бодова

Присуство настави	4	Усмени / Писмени	50	100
Колоквији	26			
Семинарски рад	20			
Име и презиме наставника који је припремио податке: др Слађана Мирјанић, редовни професор				

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО		

Назив предмета	ОСНОВИ РАДИОЛОГИЈЕ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	обавезни	8.	2 П + 2 КЛВ (60)	3
Наставници и сарадници:	др Саша Вујновић, доцент			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
Усвајење актуелних теоријских и практичних знања и вјештина из области здравствене његе у радиологији. Оспособљавање да се стечена знања примјене у пракси као и у научно истраживачком раду.	
Исходи учења (стечена знања):	
Након одсулшаног колегија студент ће бити оспособљен да: спроводи здравствену његу у области интервентне и дијагностичке радиологије; дефинише и објасни различите радиолошке технике и њихову адекватну употребу; зна улогу медицинске сестре у извођењу дијагностичких и интервентних радиолошких процедура; разумије значај и важности мјера безбиједности у извођењу различитих радиолошких процедура; идентификује и разумије предности и мане различитих радиолошких техника; идентификује најчешће болести и основне радиолошке алгоритме прегледа; стручно процијени стање, равноправно учествује у тиму за радиолошку дијагностику и интервенцију.	
Компетенције:	
1, 2, 6, 9 (погледати прилог Компетенције).	
Садржај предмета:	
Здравствена њега у дијагностичкој и интервентној радиологији. Зрачење и заштита од зрачења. Основне технике прегледа у радиологији. Клиничка радиологија торакса, абдомена, уротракта, коштано-зглобног система, централног нервног система и дојке. Неваскуларна интервентна радиологија. Васкуларна интервентна радиологија.	
Методe наставе и савладавање градива:	
Теоријска настава и вјежбе са активним учешћем студената, семинари, консултације и самосталан рад студента. Вјежбе ће се изводити на Заводу за клиничку радиологију УКЦ РС.	
Литература:	
1. Лукач, И., Шушчевић, Д. и сар. (2000). <i>Радиологија уџбеник за студенте медицине и стоматологије</i> . Нови Сад: Stylos.	
2. Бошњаковић, П. и сар. (2009). <i>Практикум клиничке радиологије за студенте медицине</i> . Београд: Дата статус.	

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	4	Усмени / Писмени	50	100
Колоквиј (и)	26			
Семинарски рад	20			

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Саша Вујновић, доцент

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ		
	ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ		
Студијски програм:	СЕСТРИНСТВО		

Назив предмета	ИЗАБРАНЕ ТЕМЕ ИЗ ЗДРАВСТВЕНЕ ЊЕГЕ У ОФТАЛМОЛОГИЈИ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	изборни	8.	1 П + 2 КЛВ (45)	3
Наставници и сарадници:	др Милка Мавија, ванредни професор; Душка Мирнић, стручни сарадник			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	
<p>Стицање знања из оз основа здравствене његе у офталмологији кроз упознавање са основним клиничким манифестацијама обољења ока и аднекса. Стицање знања о основним дијагностичким и терапијским поступцима у офталмологији. Стицање знања у препознавању ургентних стања у офталмологији и специфичности здравствене његе у хитним офталмолошким стањима и обољењима. Стицање знања о превенцији слепила и промоција здравља ока.</p>	
Исходи учења (стечена знања):	
<p>Након успјешно завршеног процеса учења студент ће бити оспособљен да: пружа специфичну офталмолошку његу током лијечења офталмолошког пацијента, те у преоперативном и постоперативном периоду; да организује рад на очном одјељењу или у офталмолошкој амбуланти; води медицинске протоколе, те остала медицинска документа; препозна и опише најчешће болести и поремећаје ока; опише и објасни најчешће дијагностичке поступке у офталмологији; припреми болесника и учествује у извођењу дијагностичких процедура и терапијских поступака у офталмологији; примијени стечена знања у превенцији болести ока и слепила у оквиру својих компетенција;</p>	
Компетенције:	
1, 2, 3, 4, 6, 7, 8 (погледати прилог Компетенције).	
Садржај предмета:	
<p>Увод у офталмологију. Орбита-болести и запаљења. Капци- болести, запаљења, тумори. Болести сузних путева. Коњуктивитис. Кератитис. Склеритис. Ендофталмитис. Увеитис. Иридоциклитис. Хороидитис. Катаракта. Глауком. Болести мрежњаче. Неуроофталмолошке болести. Страбизам. Амблиопија. Рефракционе аномалије ока. Механичке, хемијске и физичке повреде ока. Хитна стања у офталмологији.</p>	
Методe наставе и савладавање градива:	
<p>Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби (рад у малим групама), колоквија, консултација и самосталног рада студента.</p>	
Литература:	

1. Литричин, О., Благојевић, М. и Цветковић, Д. (2004). *Офталмологија*. Београд: Елит Медица-Медицинска књига.
2. *Офталмологија за сестринство*; уџбеник у припреми Катедре за офталмологију Медицинског факултета Универзитета у Бањалуци.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	10	Усмени / Писмени	50	100
Колоквиј	25			
Активност у практичној настави	15			

Посебна назнака за предмет:

Вјежбе се одржавају на Клиници за очне болести УКЦ Бањалука

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Милка Мавија, ванредни професор

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
ДОДИПЛОМСКИ СТУДИЈ

Студијски
програм:

СЕСТРИНСТВО

Назив предмета	ИЗАБРАНЕ ТЕМЕ ИЗ ЗДРАВСТВЕНЕ ЊЕГЕ У ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГИЈИ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	изборни	8.	1 П + 2 КЛВ (45)	3
Наставници и сарадници:	др Слободан Спремо, редовни професор; др Сања Шпирић, ванредни професор; др Дмитар Травар, доцент; др Предраг Шпирић, доцент; Споменка Хотиловац, стручни сарадник			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени испити из претходне године студија.	Према правилима студирања на I циклусу студија.
Циљеви изучавања предмета:	Упознавање студената са основама патологије, дијагностике, терапијских процедура и планирања здравствене његе у оториноларингологији.
Исходи учења (стечена знања):	Након завршеног процеса учења и положеног практичног и теоретског дијела, студенти су оспособљени за идентификовање патолошких, те процјене ургентних стања у оториноларингологији, у циљу постављања сестринске дијагнозе, спровођења терапијских и дијагностичких процедура, те израде плана здравствене његе. Студент је оспособљен да објасни све дијагностичке процедуре у оториноларингологији и да едукује пацијенте. Студент је способан да самостално спроводи његу и мониторинг оперисаних пацијената, да препозна настанак компликација и да предложи потребне мјере у циљу њиховог спречавања .
Компетенције:	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8 (погледати прилог Компетенције).
Садржај предмета:	Отологија са аудиологијом. Ринологија са дијагностиком. Ларингологија. Ургентна стања у оториноларингологији.
Методе наставе и савладавање градива:	Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вјежби, колоквија, консултација и самосталног рада студента.
Литература:	1. <i>Оториноларингологија</i> . Бања Лука: Медицински факултет. 2. <i>Практикум клиничких вјежби из оториноларингологије</i> .
Облици провјере знања и оцјењивање:	

Предиспитне обавезе		Завршни испит		Укупно бодова
Присуство настави	4	Усмени / Писмени	50	100
Колоквиј (и)	46			
Семинарски рад				
Посебна назнака за предмет:				
Име и презиме наставника који је припремио податке: др Слободан Спремо, редовни професор				